Kortlægning af pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærerne på EUD i 2017

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

Kortlægning af pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærerne på EUD i 2017

2017

Kortlægning af pædagogisk kompetence-udvikling blandt lærerne på EUD i 2017

© 2017 Danmarks Evalueringsinstitut

Citat med kildeangivelse er tilladt

Publikationen er kun udgivet i elektronisk form
på: www.eva.dk

ISBN (www) 978-87-7182-051-5

Indhold

1 Resumé 6

2 Indledning 9
2.1 Baggrund og formål 9
2.2 Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere og lærere på EUD 10
2.3 Projektets organisering 12
2.4 Læsevejledning 12

3 Status for lærernes pædagogiske kompetenceudvikling 13
3.1 Status for det pædagogiske kompetenceløft i 2017 13
3.1.1 Status for pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærere ansat før 2010 14
3.1.2 Status for pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærere ansat i 2010 eller senere 15
3.1.3 Overblik – lærere med kompetenceudviklingsbehov 18
3.2 Ressourceforbrug til kompetenceudvikling 18
3.3 Ledernes vurdering af lærernes kompetenceniveau 23

4 Kompetenceudviklingsindsatsen inden for de forskellige skoletyper 26
4.1 Det samlede billede 26
4.2 Tekniske skoler 29
4.2.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 29
4.2.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 sammenlignet med kompetenceudviklingsindsatsen i 2013 31
4.2.3 Vurdering af behov 32
4.2.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 34
4.3 Handelsskoler 35
4.3.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 35
4.3.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 36
4.3.3 Vurdering af behov 37
4.3.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 39
4.4 SOSU-skoler 41
4.4.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 41
4.4.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 42
4.4.3 Vurdering af behov 43
4.4.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 45
4.5 Kombinationsskoler 47
4.5.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 47
4.5.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 48
4.5.3 Vurdering af behov 49
4.5.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 51
4.6 Landbrugsskoler 53
4.6.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 53
4.6.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 54
4.6.3 Vurdering af behov 55
4.6.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 57
4.7 AMU-centre 59

4.7.1 Status for lærernes kompetencer i 2017 59
4.7.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 60
4.7.3 Vurdering af behov 61
4.7.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder 63

5 Lærernes ansættelsesforhold og generelle kompetenceniveau 65
5.1 Ansættelsesforhold 65
5.2 Anciennitet og erhvervserfaring 67
5.3 Formelt kompetenceniveau 70
5.4 Pædagogisk uddannelse 72
5.4.1 Pædagogisk uddannelsesbaggrund for lærere ansat i 2009 eller tidligere 72

Appendiks
Appendiks A: Supplerende svarfordelinger og tabeller 74
Appendiks B: Metodeappendiks 88

1 Resumé

Denne rapport fokuserer på status for EUD-lærernes pædagogiske kompetenceudvikling i 2017. Undersøgelsen er en opfølgning på Danmarks Evalueringsinstituts (EVA's) undersøgelse fra 2014, der kortlagde lærernes pædagogiske kompetenceniveau inden EUD-reformens ikrafttræden i 2015.

Rapporten er udarbejdet på foranledning af Undervisningsministeriet (UVM), og rapporten redegør for undersøgelsens vigtigste resultater.

Baggrund
I aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser (EUD-reformen) er det fastlagt, at der skal ske et markant løft af lærernes kompetencer – et såkaldt *strategisk kompetenceløft*. Målet med det strategiske kompetenceløft er, at alle ansatte på erhvervsskolerne skal have de rette pædagogiske kompetencer til at kunne skabe en motiverende undervisning for erhvervsuddannelsernes forskelligartede elevgruppe og bidrage til at realisere reformens tiltag vedrørende mere og bedre undervisning med henblik på at nå reformens mål.

Af aftaleteksten om det strategiske kompetenceløft fremgår det, at:

> *[…] alle lærere inden 2020 skal have erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10 ECTS-point (strategisk kompetenceløft), hvilket skal realiseres inden for den afsatte ramme. Niveaumæssigt kan kompetenceløftet fx være et modul fra en pædagogisk diplomuddannelse, fx fra Diplomuddannelsen i erhvervspædagogik.*

For lærere fastansat i 2009 eller tidligere består kompetenceløftet af pædagogisk videre- og efteruddannelse i et omfang, der svarer til mindst 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse. For lærere fastansat i 2010 eller senere er det et krav, at de senest fire år efter ansættelsen skal have kompetencer fra en pædagogisk uddannelse, der som minimum svarer til en gennemført erhvervspædagogisk diplomuddannelse.

Formålet med denne undersøgelse er at give en status for skolernes arbejde med at løfte lærernes pædagogiske kompetencer i overensstemmelse med EUD-reformens krav.

Resultater
Undersøgelsen peger overordnet på, at skolerne arbejder i den rigtige retning i forhold til at løfte lærernes pædagogiske kompetencer gennem de 10 ECTS-points videreuddannelse på diplomniveau. Sammenligner man de nyeste tal med resultaterne fra undersøgelsen fra 2014, anvendes der nu flere ressourcer på pædagogisk videreuddannelse på diplomniveau, og flere lærere opfylder aktuelt kravet om 10 ECTS-point på minimum diplomniveau.

Undersøgelsen viser, at:

- Der er sket en signifikant stigning i den andel af skolernes kompetenceudviklingsressourcer, der anvendes til formel videreuddannelse på diplomniveau. I 2014 var den gennemsnitlige andel af ressourcerne til dette 29 %, i 2017 er denne andel steget til 56 % af skolernes ressourceforbrug til kompetenceudvikling. Dermed tyder resultaterne på, at skolerne har prioriteret den formelle videreuddannelse i deres planer for kompetenceudvikling af lærerne.

- Flere lærere ansat i 2009 eller tidligere opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. I 2014 (før reformen) havde 34 % af lærerne de 10 ECTS-point, i 2017 er andelen steget til 47 %.
- En større andel af lærere ansat i 2010 eller senere er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. I 2014 var 36 % af lærerne i gang, i 2017 er andelen af lærere, der er i gang, 39 %.
- Inden for alle skoletyper er andelen af lærere, der svarer, at de har deltaget i formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau, steget set i forhold til 2014. Samlet set svarede 19 % i 2014, at de havde deltaget i formelt kompetencegivende videreuddannelse, i 2017 er den gennemsnitlige andel 36 %. Denne stigning skal dog ses i lyset af, at den totale andel af lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling, er faldet fra 72 % i 2014 til 65 % i 2017. Kombinationsskoler og tekniske skoler har de største andele af lærere, der har deltaget i formelt kompetencegivende videreuddannelse, hhv. 41 % og 38 % af lærerne. De mindste andele findes på landbrugsskoler, 29 % af lærerne, og på AMU-centre, 28 % af lærerne.

Rapporten viser også, at der er behov for et fortsat fokus på, at alle lærere får den pædagogiske kompetenceudvikling, som reformen foreskriver, inden 2020. Det gælder særligt gruppen af lærere ansat i 2009 eller tidligere. 49 % af disse lærere er endnu ikke i gang med at tage de 10 ECTS-points pædagogisk videreuddannelse, og en forholdsvis lille andel, 4 %, er aktuelt i gang. Den årlige gennemsnitlige stigning i andelen af lærere, der opfylder kravet om 10 ECTS-point, har mellem 2014 og 2017 været 11 %. Hvis denne stigning fremskrives, vil 65 % af lærerne opfylde kravet i 2020. Hvis alle lærere ansat før 2010 skal opfylde kravet i 2020, skal den årlige stigning være 29 %. Set i det lys er det ikke tilstrækkeligt, at 4 % er i gang.

Det er ikke muligt at spore en udvikling i skolernes ressourceforbrug til kompetenceudvikling mellem 2014 og 2017. Der er dog stor variation mellem skolerne, og på nogle skoler er der sket en markant stigning, mens der på andre er sket et tilsvarende fald. Det skal understreges, at vurderingen af skolernes forbrug af midler til kompetenceudvikling er forbundet med en betydelig usikkerhed, idet skolerne både i 2014 og i 2017 har haft svært ved at oplyse deres præcise forbrug.

For så vidt som opgørelserne afspejler skolernes reelle ressourceforbrug til kompetenceudvikling, kan det være nødvendigt både at opprioritere formelt kompetencegivende videreuddannelse og at øge den samlede ressourcemængde til kompetenceudvikling, idet en relativt stor gruppe lærere står over for at skulle deltage i pædagogisk kompetenceudvikling i de næste to år, jf. reformens målsætning. I relation hertil viser undersøgelsen, at uformel kompetenceudvikling stadigvæk er det mest udbredte på skolerne – særligt intern kompetenceudvikling såsom faglige og pædagogiske arrangementer afholdt på skolen.

Undersøgelsen viser, at der er en del variation mellem skolerne i forhold til lærernes samlede kompetenceniveau, dvs. både erhvervserfaring, formelle almene kompetencer og pædagogiske kompetencer. Det betyder, at skolerne har forskellige udgangspunkter for det fortsatte arbejde med at løfte lærernes kompetenceniveau.

- Samlet set har 84 % af lærerne mere end fem års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. På handelsskoler, kombinationsskoler og landbrugsskoler er andelen af lærere med op til fem års erhvervserfaring dog større end inden for de øvrige skoletyper.
- Samlet set har 54 % af lærerne to fag eller flere på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække samlet set. På handelsskoler og SOSU-skoler er andelen hhv. 71 % og 78 %, mens andelen på AMU-centre og tekniske skoler er hhv. 30 % og 43 %.
- Andelen af lærere ansat før 2010, der opfylder kravet om 10 ECTS-point, varierer også mellem skolerne: På SOSU-skolerne er andelen 78 %, mens den på AMU-centre og landbrugsskoler er hhv. 34 % og 37 %. Andelen af lærere ansat i 2010 eller senere, som har en pædagogisk diplomuddannelse, er 45 % på SOSU-skolerne, mens den på AMU-centre og landbrugsskoler er 23 % og på tekniske skoler 25 %. Særligt landbrugsskolerne har en stor andel af lærere, der hverken er i gang med eller har gennemført en pædagogisk diplomuddannelse, nemlig 49 % af lærerne.

Datagrundlag
Rapporten er baseret på i alt fire spørgeskemaundersøgelser. Lærere og ledere på EUD har fået hver deres spørgeskema i 2014 og 2017. Spørgeskemaerne fra 2017 var i hovedtræk identiske med spørgeskemaerne udsendt i 2014; dog var enkelte spørgsmål revideret i lærerspørgeskemaet og tre nye spørgsmål tilføjet i lederspørgeskemaet.

Lærerspørgeskemaet havde i 2014 en svarprocent på 53 og i 2017 en svarprocent på 47. Lederspørgeskemaet havde i 2014 en svarprocent på 76 og i 2017 en svarprocent på 77.

2 Indledning

Undervisningsministeriet (UVM) har bedt Danmarks Evalueringsinstitut (EVA) om at gennemføre en undersøgelse af erhvervsskolernes arbejde med at løfte EUD-lærernes pædagogiske kompetencer, som det foreskrives i EUD-reformen fra 2015. Denne rapport giver en status på, hvor langt skolerne aktuelt er med dette arbejde. Undersøgelsen er en opfølgning på en tilsvarende kortlægning foretaget af EVA i 2014[1], der belyste EUD-lærernes pædagogiske kompetenceniveau før reformens ikrafttræden.

2.1 Baggrund og formål

Som en del af aftalen om bedre og mere attraktive erhvervsuddannelser skal der ske et markant løft af lærernes kompetencer – et såkaldt *strategisk kompetenceløft*. Målet med det strategiske kompetenceløft er, at alle ansatte på erhvervsskolerne skal have de rette kompetencer til at kunne skabe en motiverende undervisning for erhvervsuddannelsernes forskelligartede elevgruppe og bidrage til at realisere reformens tiltag vedrørende mere og bedre undervisning med henblik på at nå reformens mål.

Af aftaleteksten om det strategiske kompetenceløft fremgår det, at:

> *[…] alle lærere inden 2020 skal have erhvervspædagogiske kompetencer, der i omfang svarer til 10 ECTS-point (strategisk kompetenceløft), hvilket skal realiseres inden for den afsatte ramme. Niveaumæssigt kan kompetenceløftet fx være et modul fra en pædagogisk diplomuddannelse, fx fra Diplomuddannelsen i erhvervspædagogik.*

For lærere fastansat i 2009 eller tidligere består kompetenceløftet af pædagogisk videre- og efteruddannelse i et omfang, der svarer til mindst 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse. For lærere fastansat i 2010 eller senere er det et krav, at de senest fire år efter ansættelsen skal have kompetencer fra en pædagogisk uddannelse, der som minimum svarer til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse.

Formålet med denne undersøgelse er at give en status på, hvor langt erhvervsskolerne er i arbejdet med at løfte lærernes pædagogiske kompetencer i 2017. I 2014 gennemførte EVA en undersøgelse af EUD-lærernes pædagogiske kompetencer inden reformens ikrafttræden. I nærværende rapport belyser vi med udgangspunkt i data fra 2014 og 2017, hvordan udviklingen har været indtil videre. Skolernes videre arbejde med lærernes pædagogiske kompetencer vil blive fulgt frem til 2020.

Denne kortlægning belyser:

- Hvor langt skolerne er i forhold til reformens 2020-målsætning vedrørende lærernes pædagogiske kompetencer
- Skolernes kompetenceudviklingsindsats, herunder hvilken kompetenceudvikling lærerne har gennemgået i kalenderåret 2016
- Det formelle almene og pædagogiske kompetenceniveau blandt lærerne på EUD i første halvår af 2017
- Karakteristika for den gruppe lærere, der endnu ikke opfylder kravet om formelle pædagogiske kompetencer svarende til minimum 10 ECTS-point
- Behovet for kompetenceudvikling fordelt på skoletyper.

[1] *EVA (2014):* Kortlægning af pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærerne på EUD.

2.2 Spørgeskemaundersøgelsen blandt ledere og lærere på EUD

EVA har gennemført kortlægningen af EUD-lærernes pædagogiske kompetenceniveau og kompetenceudvikling i 2017 gennem to spørgeskemaundersøgelser: en totalundersøgelse blandt lederne på EUD og en totalundersøgelse blandt EUD-lærere.

Totalundersøgelse blandt ledere
Spørgeskemaundersøgelsen blandt lederne er gennemført som en totalundersøgelse. 98 ledere har modtaget invitation til at besvare spørgeskemaet, og spørgeskemaet er stilet til skolens øverste ledelse, dvs. rektor eller direktør. Spørgeskemaet indeholder spørgsmål om skolens kompetenceudviklingsindsats i 2016, hvad angår både udgifter og indhold. Indholdet i kompetenceudviklingen belyses i forhold til, hvilke typer af kompetenceudvikling indsatsen omfatter, herunder både formel og uformel kompetenceudvikling. Herudover belyses, hvordan lederne oplever behovet for fremtidig kompetenceudvikling. Endelig indeholder spørgeskemaet til lederne spørgsmål om, hvor stor en andel af lærerne der har formelle pædagogiske kompetencer svarende til 10 ECTS-point, hvor stor en andel af lærerne der har påbegyndt pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter efter reformen, og hvor stor en andel af lærerne der endnu ikke er i gang.

Totalundersøgelse blandt lærere
Spørgeskemaundersøgelsen blandt lærerne er gennemført som en totalundersøgelse. I alt 6.070 lærere har modtaget invitation til at besvare spørgeskemaet. Det er vanskeligt at afdække populationen af EUD-lærere præcist, da der ikke kan opstilles en endelig populationsramme på baggrund af tilgængelige registerdata. Lærerne er udvalgt, ved at UVM har rettet henvendelse til alle erhvervsskoler for at få kontaktoplysninger for alle ansatte lærere. Det betyder, at der kan mangle oplysninger om lærere, som er fx timelærere, nyansatte og/eller ansatte med et lavt timetal. Selvom denne undersøgelse er gennemført som en totalundersøgelse, kan det derfor ikke afvises, at data ikke er dækkende for bestemte grupper af lærere, for så vidt de ikke har fået mulighed for at svare på spørgeskemaet.

Spørgeskemaet indeholder spørgsmål om lærernes nuværende formelle faglige og pædagogiske kompetenceniveau. Der er spurgt om:
- Formelle pædagogiske kompetencer, herunder omfang, niveau og type
- Faglige kompetencer, herunder fagligt uddannelsesniveau, erhvervserfaring og almen uddannelse på gymnasialt niveau.

Disse spørgsmål er koblet til baggrundsvariablene køn, alder, ansættelsesforhold og anciennitet.

Desuden indeholder skemaet spørgsmål om den kompetenceudvikling, som lærerne har gennemgået i kalenderåret 2016, deres vurdering heraf og deres vurdering af behovet fremover.

Udsendelse og besvarelse af spørgeskemaerne
Spørgeskemaerne er udsendt på baggrund af en opdateret liste over e-mailadresser på alle direktører og lærere. UVM har leveret denne liste til EVA. Spørgeskemaet til lederne er sendt elektronisk til skolernes hovedadresse, henvendt til skolens øverste leder, som har indsamlet oplysninger og vurderinger fra skolens forskellige afdelinger. Spørgeskemaet til lærerne er sendt elektronisk til den enkelte lærer.

Spørgeskemaet blev udsendt 30. marts 2017 og blev lukket for besvarelser 5. maj 2017. Der er udsendt tre påmindelser per e-mail til de ledere og lærere, der ikke havde besvaret spørgeskemaet inden for den angivne tidsfrist. Derudover er skolerne blevet kontaktet telefonisk for at sikre en så høj svarprocent som muligt blandt lærerne.

Rapporten bygger på svar fra i alt 75 ledere og 2.872 lærere på EUD, hvilket giver en svarprocent på hhv. 77 og 47, hvilket fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1
Svarprocent

	Lærere	Ledere
Gyldige invitationer	6.070	98
Besvarelser	2.872	75
Svarprocent	47 %	77 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og -ledere, 2017.

Bortfald

Tabel 2 viser, hvordan besvarelserne fra hhv. lærere og ledere fordeler sig på de enkelte skoletyper. En bortfaldsanalyse af analyseudvalget i forhold til populationen viser, at der er en statistisk overrepræsentation af SOSU-lærere og en underrepræsentation af lærere fra kombinationsskoler (se tabel 97 i appendiks B). Der er, i forhold til den samlede lærerpopulation, markant flere SOSU-lærere, der har valgt at svare på spørgeskemaet, og markant færre lærere fra kombinationsskoler, der har valgt at svare. Det betyder, at besvarelserne fra SOSU-lærere fylder mere i data, end denne gruppe fylder i populationen, og det kan betyde, at såfremt der er forskel på, hvordan SOSU-lærere og øvrige lærere svarer, så kan det samlede billede blive ændret pga. SOSU-lærernes besvarelser. Tilsvarende kan de manglende besvarelser fra lærere fra kombinationsskoler betyde, at forhold, der gør sig særligt gældende på kombinationsskoler, i mindre grad vil stå frem i analysen. Når lærerbesvarelserne rapporteres samlet, er det derfor nødvendigt at tage et forbehold for skævheder i data. Når hver enkelt skoletype rapporteres for sig, betyder skævheden mellem grupperne mindre, men idet der ikke kan laves bortfaldsanalyse i forhold til den sande population på skoleniveau, bør data helt generelt tolkes med varsomhed.

Der er ikke konstateret statistiske skævheder i forbindelse med lederbesvarelserne.

Tabel 2
Besvarelser fra lærere og ledere. Fordelt på skoletype

		Lærere	Ledere
AMU-center	Antal	81	2
	Procent	3 %	3 %
Handelsskole	Antal	374	20
	Procent	14 %	27 %
Kombinationsskole	Antal	162	18
	Procent	6 %	24 %
Landbrugsskole	Antal	113	5
	Procent	4 %	7 %
SOSU-skole	Antal	467	15
	Procent	18 %	20 %
Teknisk skole	Antal	1.432	15
	Procent	54 %	20 %
Total	Antal	2.629	75
	Procent	100 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og -ledere, 2017.

Som det fremgår af tabellen, er der særligt få besvarelser fra både ledere og lærere på landbrugsskoler og AMU-centre, især på lederniveau. Det betyder, at man skal være varsom med at tolke resultaterne for landbrugsskoler og AMU-centre, da enkeltbesvarelser her kan ændre det samlede billede.

Analyse af data
Rapporten formidler de vigtigste resultater fra spørgeskemaundersøgelsen gennem krydstabeller, hvor besvarelserne fra hver enkelt skoletype vises. I forbindelse med en række af spørgsmålene sammenligner vi besvarelserne fra undersøgelsen i 2014 med besvarelserne fra nærværende undersøgelse med henblik på at undersøge, om der er sket ændringer, fx i andelen af lærere, der har opnået det strategiske kompetenceløft. Når der laves sammenligninger, bruger vi chi^2-test til at afgøre, om der er en statistisk signifikant forskel i svarfordelingerne. En statistisk signifikant teststørrelse er < 0,05.

Udvalgte spørgsmål fra spørgeskemaet er inkluderet i rapportens kapitler. Tabeller med øvrige svarfordelinger findes i appendiks A.

2.3 Projektets organisering

Projektet er gennemført af følgende projektgruppe:

- Cecilie Juul Jørgensen, specialkonsulent og projektleder
- Sara Jekes, evalueringskonsulent
- Christine Sinkjær-Rasmussen, metodemedarbejder
- Oscar Hermund Olsen, metodemedarbejder
- Anne Nissen Bonde, metodemedarbejder.

2.4 Læsevejledning

Ud over resumé og denne indledning indeholder rapporten tre kapitler og to appendikser. I kapitel 3 sætter vi fokus på status for skolernes arbejde med lærernes pædagogiske kompetenceudvikling i 2017. Kapitel 4 går i dybden med kompetenceudviklingsindsatsen inden for de enkelte skoletyper. Kapitel 5 beskriver baggrundskarakteristika for lærergruppen, der har besvaret spørgeskemaet, herunder anciennitet, erhvervserfaring og formelle kvalifikationer. I appendiks A rapporteres supplerende svarfordelinger, som ikke indgår i rapporten, og i appendiks B redegøres der nærmere for metoden.

I rapporten bruger vi betegnelserne ledere og lærere om de ledere af erhvervsskoler og lærere på erhvervsskolerne, som har deltaget i undersøgelsen.

3 Status for lærernes pædagogiske kompetenceudvikling

Dette kapitel giver en status for, hvor langt skolerne er med lærernes pædagogiske kompetenceudvikling i 2017. I kapitlet beskriver vi med udgangspunkt i data fra 2014 og 2017, hvordan udviklingen har været, siden EUD-reformen trådte i kraft i 2015.

EUD-reformen betyder bl.a., at alle lærere – uanset deres fastansættelsestidspunkt – i 2020 skal have erhvervspædagogiske kompetencer svarende til mindst 10 ECTS-point, fx fra en pædagogisk diplomuddannelse. Der gør sig dog forskellige regler gældende afhængigt af ansættelsestidspunkt. For lærere fastansat i 2010 eller senere er det således et krav, at de senest fire år efter ansættelsen skal have kompetencer fra en pædagogisk uddannelse, der mindst svarer til en gennemført pædagogisk diplomuddannelse. Uddannelsen påbegyndes i almindelighed senest et år efter ansættelsen[2]. For lærere ansat før 2010 gælder kravet om et pædagogisk kompetenceløft, der i omfang svarer til 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. I analyserne i dette kapitel skelner vi derfor mellem lærere fastansat i 2009 eller tidligere og lærere fastansat i 2010 eller senere.

Kapitlet viser, at skolerne arbejder i den rigtige retning med hensyn til at løfte lærernes pædagogiske kompetencer, i betragtning af at reformen har været gældende siden 2015. Flere lærere har gennemført den pædagogiske kompetenceudvikling, som reformen kræver: Blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere lever 47 % i 2017 op til kravet om 10 ECTS-point. I 2014 – før reformen – var denne andel 34 %. Blandt lærere ansat i 2010 eller senere lever 32 % op til kravet om en pædagogisk diplomuddannelse, mens yderligere 39 % er i gang med én. I 2014 var 36 % i gang. Samtidig viser kapitlet, at skolerne bruger en større andel af deres kompetenceudviklingsmidler på formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau. I 2014 var den gennemsnitlige andel 29 %, og i 2017 er denne andel steget til 56 %. Tilsvarende er ressourceforbruget til eksterne ikke-kompetencegivende aktiviteter faldet i perioden.

Kapitlet viser derudover, at der er behov for et fortsat fokus på at få løftet alle læreres pædagogiske kompetencer, og at ressourcerne dertil muligvis bør øges over de kommende år, hvis reformens målsætninger skal nås. Således mangler 49 % af lærere ansat før 2010 stadigvæk de 10 ECTS-point, og kun 4 % er aktuelt i gang med at erhverve sig disse. Hvis alle lærere skal nå de 10 ECTS-point inden 2020, bør andelen, der er i gang, være større. I relation hertil kan kapitlet ikke vise en udvikling i det totale ressourceforbrug, der anvendes til kompetenceudvikling.

3.1 Status for det pædagogiske kompetenceløft i 2017

I dette afsnit belyser vi status for det pædagogiske kompetenceløft i 2017 – efter at EUD-reformen har været gældende i knap to år. Afsnittet er delt op i to underafsnit: ét om status for lærere, der blev fastansat i 2009 eller tidligere, og ét om status for lærere, der blev fastansat i 2010 eller senere.

[2] Skolen kan fravige kravene for lærere, der er ansat i en tidsbegrænset stilling for en periode på maksimalt et år, og for timelærere på halv tid eller derunder.

3.1.1 Status for pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærere ansat før 2010

Tabel 3 viser status for skolernes arbejde med den pædagogiske kompetenceudvikling svarende til 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse i 2017.

47 % af lærerne opfylder i 2017 reformens krav om 10 ECTS-points pædagogisk efteruddannelse på minimum diplomniveau. Dette er en stigning fra 2014, umiddelbart før reformens ikrafttræden, hvor 34 % opfyldte målsætningen. 4 % af lærerne er aktuelt i gang med at tage den krævede pædagogiske efteruddannelse, hvilket er på niveau med andelen, der var i gang i 2014. Der kan dermed ikke ses en udvikling i andelen af lærere, der er i gang.

Endelig viser tabellen, at 49 % af de lærere, der blev fastansat i 2009 eller tidligere, hverken er i gang med at tage eller har gennemført pædagogisk uddannelse svarende til minimum 10 ECTS-point. Denne andel var 60 % i undersøgelsen fra 2014, og der er dermed sket et fald i andelen af lærere, der mangler den krævede pædagogiske efteruddannelse.

Andelene, der hhv. opfylder kravet, er i gang eller mangler 10 ECTS-point, varierer mellem skoletyper. SOSU-skolerne har den største andel af lærere, der allerede nu opfylder kravet om 10 ECTS-point, 78 %, og tilsvarende den mindste andel af lærere, der mangler 10 ECTS-point, 15 %. AMU-centrene har den mindste andel af lærere, der har gennemført 10 ECTS-points pædagogisk efteruddannelse, 34 %, og tilsvarende den største andel af lærere, der mangler pædagogisk efteruddannelse, 62 %. Landbrugsskolerne ligger næstlavest, 37 %, med hensyn til andelen af lærere, der har gennemført den krævede efteruddannelse, men de ligger højest med hensyn til andelen af lærere, der er i gang med at tage minimum 10 ECTS-points pædagogisk efteruddannelse, 15 %.

Tabel 3
Andel af lærere fastansat før 2010, der har gennemført eller er i gang med uddannelse svarende til mindst 10 ECTS-point på minimum diplomniveau. Fordelt på skoletype

		Har 10 ECTS-point på minimum diplomniveau		Er i gang med uddannelse svarende til minimum 10 ECTS-point på diplomniveau		Er ikke i gang og har ikke 10 ECTS-point på diplomniveau		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	5	16	2	2	20	29	27	47
	Procent	19 %	34 %	7 %	4 %	74 %	62 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	149	86	15	4	277	105	441	195
	Procent	34 %	44 %	3 %	2 %	63 %	54 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	37	34	7	4	53	36	97	74
	Procent	38 %	46 %	7 %	5 %	55 %	49 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	18	24	16	10	54	31	88	65
	Procent	20 %	37 %	18 %	15 %	61 %	48 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	249	142	40	13	46	27	335	182
	Procent	74 %	78 %	12 %	7 %	14 %	15 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	391	312	52	14	1.036	415	1.479	741
	Procent	26 %	42 %	4 %	2 %	70 %	56 %	100 %	100 %
Total	Antal	849	614	132	47	1.486	643	2.467	1.304
	Procent	34 %	47 %	5 %	4 %	60 %	49 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,421		0,000			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Tabellen dækker alene over pædagogiske kompetencer og inkluderer kun besvarelser fra lærere ansat i deres første fastansættelse i 2009 eller tidligere.

Samlet set viser udviklingen fra 2014 til 2017, at skolerne ser ud til at have arbejdet med at løfte lærergruppens pædagogiske kompetencer, som reformen foreskriver, men at der er behov for en fortsat indsats, hvis intentionerne om, at alle lærere skal have minimum 10 ECTS-point på diplomniveau i starten af 2020, skal indfries. Udviklingen i andelen af lærere, der opfylder kravet om 10 ECTS-point, svarer til en gennemsnitlig årlig procentvis stigning på 11 %. Såfremt udviklingen fra 2014 til 2017 kan fremskrives (dvs. at stigningen bliver ved med at være 11 % om året), vil det i 2018 være 52 % af lærerne, der har 10 ECTS-point på minimum diplomniveau. I 2019 vil andelen være 58 %, mens den i 2020 vil være 65 %[3]. I det lys er andelen, der aktuelt er i gang, nemlig 4 %, ikke tilstrækkeligt til at indfri reformens målsætning. Hvis alle lærere ansat før 2010 skal have 10 ECTS-point på minimum diplomniveau i 2020, skal den gennemsnitlige årlige stigning i andelen af lærere, der opfylder kravet, fra 2017 og frem være 29 %.

3.1.2 Status for pædagogisk kompetenceudvikling blandt lærere ansat i 2010 eller senere

Tabel 4 viser status for skolernes arbejde med den pædagogiske kompetenceudvikling blandt lærere, der blev fastansat i 2010 eller senere. For denne gruppe af lærere gælder det, at de senest fire år efter fastansættelse skal have gennemført en pædagogisk diplomuddannelse.

32 % af lærerne ansat i 2010 eller senere opfylder i 2017 kravet om en pædagogisk diplomuddannelse. Dette svarer til niveauet i 2014. I betragtning af at en del af denne gruppe af lærere kan være helt nyansatte, kan det ikke forventes, at alle lærere lever op til kravet om en gennemført pædagogisk diplomuddannelse. Der ses samtidig en stigning i andelen af lærere, der er i gang med en diplomuddannelse. I 2014 var andelen 36 %, og i 2017 var andelen 39 %. 29 % har ikke gennemført og er ikke i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Dette er på niveau med andelen i 2014. 65 % af disse lærere har planer om at starte på uddannelsen inden for det kommende år, jf. tabel 6, mens 20 % svarer, at deres leder har vurderet, at det ikke er nødvendigt.

Tabel 4
Andel af lærere fastansat i 2010 eller senere, der har gennemført eller er i gang med pædagogisk diplomuddannelse. Fordelt på skoletype

		Har uddannelse på mindst diplomniveau		Er i gang med uddannelse på mindst diplomniveau		Er ikke i gang og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	4	7	7	13	8	10	19	30
	Procent	21 %	23 %	37 %	43 %	42 %	33 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	75	63	63	39	52	46	190	148
	Procent	39 %	43 %	33 %	26 %	27 %	31 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	21	26	12	29	21	20	54	75
	Procent	39 %	35 %	22 %	39 %	39 %	27 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	7	10	8	12	17	21	32	43
	Procent	22 %	23 %	25 %	28 %	53 %	49 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	121	118	71	98	64	49	256	265
	Procent	47 %	45 %	28 %	37 %	25 %	18 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	139	156	257	277	213	200	609	633
	Procent	23 %	25 %	42 %	44 %	35 %	32 %	100 %	100 %
Total	Antal	367	380	418	468	375	346	1.160	1.194
	Procent	32 %	32 %	36 %	39 %	32 %	29 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,591		0,004		0,810			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Tabellen dækker alene over pædagogiske kompetencer og inkluderer kun besvarelser for undervisere ansat i deres første fastansættelse i 2010 eller senere.

[3] Afgang fra lærergruppen, fx pga. pension, er ikke indregnet i fremskrivningen.

Samlet set tyder resultaterne på, at selvom andelen af lærere, der har gennemført en pædagogisk diplomuddannelse, ikke er steget mellem 2014 og 2017, så er skolerne godt i gang med efteruddannelsesindsatsen for denne gruppe. Den største gruppe er således i gang med en pædagogisk diplomuddannelse, og blandt de lærere, der endnu ikke er i gang, planlægger størstedelen at gå i gang inden for et år.

Hvis vi ser på andelen af lærere fastansat i 2010 eller senere, som svarer, at de har afsluttet en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau, varierer denne mellem skolerne. På AMU-centrene svarer 23 % af lærerne, at de har afsluttet en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau, mens dette gør sig gældende for 43 % af lærerne på handelsskolerne. 35 % af lærerne på kombinationsskolerne har afsluttet en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau, og på landbrugsskolerne er det 23 %. På SOSU-skolerne har 45 % af lærerne afsluttet en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau, mens det på teknisk skole er 25 %.

Der er samlet set et mindre fald i andelen af lærere, der svarer, at de hverken har gennemført eller er i gang med en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau. Hvis man ser på de enkelte skoletyper, er faldet dog i flere tilfælde markant. På AMU-centrene var andelen, der i undersøgelsen fra 2014 svarede, at de hverken var i gang eller havde gennemført, 42 %. I 2017 er andelen 33 %. På kombinationsskolerne var andelen, der i 2014 svarede, at de hverken var i gang eller havde gennemført, 39 %. I 2017 er den 27 %. På SOSU-skolerne svarede 25 % i 2014, at de hverken havde gennemført eller var i gang. I 2017 er denne andel 18 %.

På landbrugsskolerne og teknisk skole er der i 2017 sket et mindre fald i andelen af lærere, der svarer, at de hverken er i gang eller har gennemført pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau. I 2014 svarede 53 % af lærerne, at de hverken var i gang eller havde gennemført. I 2017 svarer 49 % dette. På teknisk skole svarede 35 % i 2014, at de hverken var i gang eller havde gennemført, i 2017 svarer 32 % dette. På handelsskolerne ses der en mindre stigning i andelen af lærere, der svarer, at de hverken er i gang med eller har gennemført en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau. I 2014 var andelen, der svarede dette, 27 %, i 2017 er denne andel 31 %.

I tabel 5 vises de typer af pædagogisk videreuddannelse, som gruppen af lærere enten har gennemført eller er i gang med at gennemføre. Blandt de lærere, der har afsluttet en pædagogisk diplomuddannelse, angiver to lige store grupper (med 14 % af lærerne i hver), at der var tale om en diplomuddannelse i erhvervspædagogik eller en anden pædagogisk uddannelse på diplomniveau, herunder læreruddannelsen. 4 % har gennemført en pædagogisk uddannelse på masterniveau.

For gruppen af lærere, der er i gang, er den største gruppe i gang med en diplomuddannelse i erhvervspædagogik (34 %), mens 4 % er i gang med en anden pædagogisk diplomuddannelse, herunder læreruddannelsen. 1 % er i gang med en pædagogisk uddannelse på masterniveau. Samlet set tyder resultaterne på, at der er en udvikling i retning af, at den erhvervspædagogiske diplomuddannelse er den type videreuddannelse, der hyppigst anvendes, og at andre typer af pædagogisk diplomuddannelse i mindre grad bruges af skolerne.

Tabel 5
Har du gennemført, eller er du i gang med, en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau? Fordelt på skoletype

		Ja, jeg er i gang med en diplomuddannelse i erhvervspædagogik på NCE/Metropol, VIA UC, UCSJ, UCL eller UC SYD		Ja, jeg har afsluttet en erhvervspædagogisk diplomuddannelse på NCE/Metropol, VIA UC, UCSJ, UCL eller UC SYD		Ja, jeg er i gang med en anden pædagogisk uddannelse på diplomniveau (herunder læreruddannelsen)		Ja, jeg har afsluttet en anden uddannelse på pædagogisk diplomniveau (herunder læreruddannelsen)		Ja, jeg er i gang med en pædagogisk uddannelse på masterniveau		Ja, jeg har afsluttet en pædagogisk uddannelse på masterniveau		Nej		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	7	13	0	6	0	0	1	0	0	0	3	1	8	10	19	30
	Procent	37 %	43 %	0 %	20 %	0 %	0 %	5 %	0 %	0 %	0 %	16 %	3 %	42 %	33 %	100 %	100 %
Handels-skole	Antal	57	29	16	30	5	7	55	29	1	3	4	4	52	46	190	148
	Procent	30 %	20 %	8 %	20 %	3 %	5 %	29 %	20 %	1 %	2 %	2 %	3 %	27 %	31 %	100 %	100 %
Kombina-tionsskole	Antal	11	23	4	9	1	5	8	11	0	1	9	6	21	20	54	75
	Procent	21 %	31 %	7 %	12 %	2 %	7 %	15 %	15 %	0 %	1 %	17 %	8 %	39 %	27 %	100 %	100 %
Land-brugs-skole	Antal	7	10	2	5	1	2	5	5	0	0	0	0	17	21	32	43
	Procent	22 %	23 %	6 %	12 %	3 %	5 %	16 %	12 %	0 %	0 %	0 %	0 %	53 %	49 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	57	80	25	41	9	14	69	52	5	4	27	25	64	49	256	265
	Procent	22 %	30 %	10 %	15 %	4 %	5 %	27 %	20 %	2 %	2 %	11 %	9 %	25 %	18 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	247	256	40	79	9	18	90	70	1	3	9	7	213	200	609	633
	Procent	41 %	40 %	7 %	12 %	1 %	3 %	15 %	11 %	0 %	0 %	1 %	1 %	35 %	32 %	100 %	100 %
Total	Antal	386	411	87	170	25	46	228	167	7	11	52	43	375	346	1.160	1.194
	Procent	33 %	34 %	8 %	14 %	2 %	4 %	20 %	14 %	1 %	1 %	4 %	4 %	32 %	29 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,002		0,592		0,857		0,402		0,505		0,897		0,810			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Kun besvaret af lærere ansat i 2010 eller senere. Andelen af lærere, der hhv. har gennemført eller er i gang med en pædagogisk efteruddannelse varierer en smule i forhold til andelene i tabel 4. Dette skyldes afrunding.

Note: UCSJ = UC Sjælland, UCL = UC Lillebælt, UC Syd = UC Syddanmark

På tværs af skolerne varierer andelen af lærere, der er i gang med en diplomuddannelse i erhvervspædagogik. AMU-centre og tekniske skoler har de største andele, hhv. 43 % og 40 %, mens de mindste andele findes på handelsskolerne og landbrugsskolerne, hhv. 20 % og 23 %. På kombinationsskolerne og SOSU-skolerne er hhv. 31 % og 30 % i gang. Andelen, der er i gang med en diplomuddannelse i erhvervspædagogik, er steget på AMU-centre, kombinationsskoler og SOSU-skoler, mens den ligger stabilt i forhold til 2014 på tekniske skoler og landbrugsskoler. På handelsskolerne er andelen, der er i gang, faldet med 10 %-point mellem 2014 og 2017.

Tabel 4 viste, at 29 % af lærerne svarede, at de hverken har afsluttet eller er i gang med en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau. I tabel 6 ses lærernes angivelser af de væsentligste årsager her til. Størstedelen af lærerne svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år (65 %), hvilket særligt gælder lærerne på handelsskolerne (67 %), kombinationsskolerne (65 %) og de tekniske skoler (70 %). 15 % svarer, at de allerede har de nødvendige kompetencer fra tidligere uddannelse, hvilket særligt ses blandt lærerne på AMU-centre (20 %) og SOSU-skoler (31 %). 20 % svarer, at deres leder vurderer, at det ikke er nødvendigt. Dette ses særligt på landbrugsskolerne, hvor 35 % svarer dette.

Tabel 6
Hvad er den væsentligste årsag til, at du ikke er i gang med eller har gennemført en pædagogisk uddannelse på mindst diplomniveau? Fordelt på skoletype

		Jeg har allerede de nødvendige kompetencer fra tidligere uddannelse	Jeg er ikke kommet i gang endnu, men det er meningen, at jeg skal i gang inden for et år	Min leder vurderer, at det ikke er nødvendigt	Total
AMU-center	Antal	2	6	2	10
	Procent	20 %	60 %	20 %	100 %
Handelsskole	Antal	7	31	8	46
	Procent	15 %	67 %	17 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	3	13	4	20
	Procent	15 %	65 %	20 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	1	12	7	20
	Procent	5 %	60 %	35 %	100 %
SOSU-skole	Antal	15	23	11	49
	Procent	31 %	47 %	22 %	100 %
Teknisk skole	Antal	24	136	35	195
	Procent	12 %	70 %	18 %	100 %
Total	Antal	52	221	67	340
	Procent	15 %	65 %	20 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i 2017.

Note: Kun besvaret af lærere ansat i 2010 eller senere, der ikke er i gang med eller har afsluttet erhvervspædagogisk uddannelse. Besvaret uanset ansættelsestype.

3.1.3 Overblik – lærere med kompetenceudviklingsbehov

Tabellerne 3 og 4 viste andelene af lærere, fastansat henholdsvis før og efter 2010, der allerede lever op til kravet om erhvervspædagogiske kompetencer, er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, eller som ikke har og ikke er i gang med at tilegne sig disse. Samlet set har 40 % af lærerne, uanset ansættelsestidspunkt, på nuværende tidspunkt ikke afsluttet eller påbegyndt den relevante pædagogiske kompetenceudvikling. I 2014 havde 51 % endnu ikke afsluttet eller påbegyndt den relevante kompetenceudvikling[4].

3.2 Ressourceforbrug til kompetenceudvikling

I dette afsnit belyser vi skolernes ressourceforbrug til lærernes kompetenceudvikling, herunder løn, kursusafgifter, oplægsholdere mv. I forhold til 2014 ses der en stigning i skolernes ressourceforbrug til formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau og et fald i ressourceforbruget til ekstern kompetenceudvikling, der ikke udløser ECTS-point. Dog kan der samlet set ikke på baggrund af data ses en udvikling i det totale ressourceforbrug til kompetenceudvikling på skolerne, om end dette kan skyldes usikkerhed i skolernes opgørelsesmetoder.

Prioriteringer inden for kompetenceudvikling i 2013 og 2016

I forhold til ressourceforbruget til kompetenceudvikling i 2013 ses der en signifikant stigning i skolernes ressourceforbrug til formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau. 29 % af skolernes ressourcer blev i kalenderåret 2013 brugt til denne type kompetenceudvikling, mens det i kalenderåret 2016 var 56 %. Samtidig er der sket et fald i ressourceforbruget til ekstern kompetenceudvikling, der ikke udløser ECTS-point, i samme periode. Denne type er faldet

[4] *Pga. en fejl i beregningen af andelen af lærere, der mangler den relevante kompetenceudvikling, blev denne andel sat til 54 % i rapporten fra 2014. Nærværende rapporten har analyseret datasættet for 2014 og rettet fejlen.*

fra 23 % af ressourceforbruget i 2013 til 12 % af ressourceforbruget i 2016. Dermed indikerer resultaterne, at skolerne i højere grad prioriterer at bruge ressourcerne på at give lærerne et formelt kompetenceløft (der udløser ECTS-point). I lyset af at 49 % af lærerne ansat før 2010 mangler den formelle kompetenceudvikling, der lægges op til i reformen, er stigningen i ressourceforbruget til formel kompetenceudvikling et tegn på, at skolerne er godt i gang, men at formel kompetenceudvikling også bør prioriteres højt i de kommende år for at få alle med. I tabel 7 ses lædernes skøn over, hvordan ressourcerne brugt på EUD-lærernes kompetenceudvikling i hhv. 2013 og 2016 fordelte sig mellem forskellige typer af kompetenceudvikling.

Tabel 7
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har fordelt sig på følgende emner over finansåret 2013 og finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint)

	Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau		Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau		Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point		Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point		Virksomhedspraktik		Anden uformel kompetenceudvikling	
	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
Total Gns. (N = 72 i 2014, N = 75 i 2017)	29 %	56 %	10 %	7 %	23 %	12 %	27 %	19 %	4 %	4 %	7 %	3 %
* markerer signifikant på 95 %-niveau	*				*							

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

I tabel 8 er ressourceforbruget opdelt efter skolestørrelse. Tabellen viser, at der i 2016 ikke var stor forskel mellem de forskellige skolestørrelser med hensyn til, hvordan ressourcerne blev anvendt i forbindelse med de forskellige typer af kompetenceudvikling. I 2013 var det særligt små skoler, der benyttede intern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, men denne forskel kan ikke ses i forbruget i 2016. Dog ligger de små skolers ressourceforbrug til ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, en smule over gennemsnittet (17 % på de små skoler i forhold til det samlede gennemsnit på 12 %). For alle skolestørrelser ses der en stigning i ressourceforbruget til formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau fra 2013 til 2016.

Tabel 8
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har opdelt sig på følgende emner over finansåret 2013 og finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint) – fordelt på skolestørrelse målt ud fra lærerårsværk

		Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau		Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau		Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende		Intern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende		Virksomhedspraktik		Anden uformel kompetenceudvikling	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
Små (0-35 årsværk) (N = 23 i 2014, N = 29 i 2017)	Gns.	16 %	56 %	16 %	4 %	26 %	17 %	32 %	15 %	6 %	3 %	4 %	4 %
Mellemstore (36-106 årsværk) (N = 21 i 2014, N = 19 i 2017)	Gns.	40 %	50 %	5 %	9 %	22 %	13 %	28 %	20 %	2 %	5 %	3 %	2 %
Store (mere end 106 årsværk) (N = 21 i 2014, N = 19 i 2017)	Gns.	38 %	58 %	11 %	10 %	20 %	5 %	22 %	20 %	3 %	5 %	7 %	2 %
Total (N = 63 i 2014, N = 67 i 2017)	Gns.	31 %	55 %	11 %	7 %	23 %	12 %	27 %	18 %	4 %	4 %	5 %	3 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Tabel 9 viser de gennemsnitlige andele af ressourceforbruget, der er brugt inden for forskellige typer af lærernes kompetenceudvikling. Det fremgår af tabellen, at den største andel af ressourcerne i både 2013 og 2016 er blevet anvendt til pædagogisk kompetenceudvikling, og der kan ikke på baggrund af data spores en signifikant udvikling i perioden. I 2013 var gennemsnittet på tværs af skoletyper 44 %, og i 2016 var gennemsnittet 54 %. Herefter følger erhvervsfaglig kompetenceudvikling, hvor gennemsnittet i 2013 var 20 % og i 2016 16 %.

Tabel 9
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har fordelt sig på følgende emner over finansåret 2013 og finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint)

		Pædagogisk kompetenceudvikling		Erhvervsfaglig kompetenceudvikling		Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)		Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde		Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder		Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger		Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj		Andet	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
Total (N = 72 i 2014, N = 74 i 2017)	Gns.	45 %	54 %	21 %	16 %	5 %	3 %	8 %	5 %	4 %	3 %	7 %	5 %	8 %	11 %	4 %	2 %

* markerer signifikant på 95 %-niveau

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Tabel 10 viser resultaterne opdelt efter skolestørrelse. Tabellen viser, at en større andel af ressourcerne til lærernes kompetenceudvikling er blevet brugt på pædagogisk kompetenceudvikling på store skoler end på små og mellemstore skoler. Med hensyn til erhvervsfaglig kompetenceudvikling forholder det sig omvendt: Her bruges den største andel af ressourcerne på små skoler og den mindste på store skoler.

Tabel 10
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har opdelt sig på følgende emner over finansåret 2013 og finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint). Fordelt på skolestørrelse målt ud fra lærerårsværk

		Pædagogisk kompetenceudvikling		Erhvervsfaglig kompetenceudvikling		Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)		Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde		Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder		Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger		Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj		Andet	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
Små (0-35 årsværk)	Gns.	42 %	55 %	25 %	20 %	8 %	2 %	7 %	3 %	2 %	3 %	9 %	6 %	7 %	8 %	1 %	2 %
Mellemstore (36-106 årsværk)	Gns.	52 %	45 %	18 %	16 %	2 %	3 %	10 %	9 %	3 %	4 %	6 %	6 %	7 %	15 %	3 %	2 %
Store (mere end 106 årsværk)	Gns.	45 %	60 %	19 %	11 %	6 %	3 %	9 %	5 %	5 %	4 %	7 %	3 %	8 %	12 %	2 %	1 %
Total (N = 64 i 2014, N = 63 i 2017)	Gns.	46 %	54 %	21 %	17 %	5 %	3 %	8 %	5 %	3 %	4 %	7 %	5 %	7 %	11 %	2 %	2 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Det samlede forbrug af midler til kompetenceudvikling i 2013 og 2016
Resultaterne af undersøgelsen viser, at der bruges en større andel af ressourcer til formelt kompetencegivende videreuddannelse. Til gengæld kan der ikke spores en udvikling i den totale mængde af ressourcer, skolerne bruger til kompetenceudvikling. Med henblik på at en stor gruppe lærere i de kommende år skal gennemføre pædagogisk kompetenceudvikling for at reformens målsætninger indfries (jf. afsnit 3.1), kan det være nødvendigt, at den totale mængde af ressourcer øges over de kommende år.

Tabel 11 neden for viser, hvor mange kroner der i gennemsnit er brugt på kompetenceudvikling af EUD-lærere fordelt på forskellige skoletyper i hhv. 2013 og 2016. Herudover viser standardafvigelsen, hvor meget besvarelserne varierer i forhold til gennemsnittet, og dermed hvor store forskelle der er på forskellige skoler inden for samme skoletype.

Tabel 11
Forbrug af midler til EUD-lærernes kompetenceudvikling i hhv. 2013 og 2016. Fordelt på skoletype

	Gennemsnit (kroner)		Standardafvigelse (kroner)		Antal		T-test
	2014	2017	2014	2017	2014	2017	
AMU-center	750.000	930.000	1.299.038	923.760	3	3	-0,196
Handelsskole	800.657	783.095	972.090	918.971	15	15	0,051
Kombinationsskole	2.401.833	2.207.568	1.905.250	1.782.530	18	17	0,312
Landbrugsskole	401.400	853.000	176.153	750.363	5	5	-1,310
SOSU-skole	2.379.910	1.895.067	1.055.048	1.495.947	12	15	0,986
Teknisk skole	3.673.333	2.703.000	2.257.200	2.315.171	15	14	1,142
Total	2.105.276	1.770.596	1.919.806	1.731.415	68	69	1,071

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Som det fremgår af tabellen, blev der i 2013 brugt i gennemsnit 2.105.276 kroner på kompetenceudvikling af EUD-lærere; tilsvarende blev der i 2016 brugt 1.770.596 kr. Det er værd at bemærke, at den totale standardafvigelse i begge år er næsten lige så stor som gennemsnitsforbruget. Der er i begge år således meget stor variation i forhold til forbrug af midler til kompetenceudvikling.

Ligesom i 2013 er forbruget i 2016 meget lavt for AMU-centre, landbrugsskoler og handelsskoler. I både 2013 og 2016 var det tekniske skoler, der gennemsnitligt brugte flest penge på kompetenceudvikling.

T-teststørrelsen i yderste højre kolonne angiver, om der er signifikant forskel (på et 95 %-niveau) på gennemsnitsforbruget i 2013 hhv. 2016, beregnet for hver sin population. Denne beregning tager højde for gennemsnittets størrelse i begge år, standardafvigelsen i begge år samt antal besvarelser i begge år. Da ingen af teststørrelserne er numerisk større end +/- 1,96, betyder det, at der ikke er signifikant forskel på gennemsnitsforbruget i 2013 og 2016. Hverken totalt set eller opdelt efter skoletyper. Dette kan hænge sammen med de høje standardafvigelser fra de beregnede gennemsnit, den store variation inden for hver skoletype eller de relativt små populationer. Det kan også hænge sammen med, at opgørelserne er behæftet med usikkerhed. Flere ledere har understreget, at deres besvarelse er et skøn, da det har været vanskeligt for dem at isolere forbrug af midler til kompetenceudvikling udelukkende for EUD-lærere.

Tabel 12 viser, hvor mange kroner der i gennemsnit er brugt på kompetenceudvikling af EUD-lærere per lærerårsværk i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016. Tabellen er beregnet på baggrund af skolernes angivelser af det samlede ressourceforbrug, som er vist i tabel 11.

Tabel 12
Forbrug af midler til EUD-lærernes kompetenceudvikling i 2016 per lærerårsværk på EUD. Fordelt på skoletype

	Gennemsnit (kroner)		Standardafvigelse (kroner)		Antal		T-test
	2014	2017	2014	2017	2014	2017	
AMU-center	21.429	33.613	37.115	23.161	3	2	-0,452
Handelsskole	15.825	20.701	12.810	28.129	14	14	-0,590
Kombinationsskole	21.835	20.443	12.823	22.773	17	17	0,220
Landbrugsskole	25.348	40.350	13.563	28.419	5	5	-1,065
SOSU-skole	22.959	21.465	7.498	17.151	10	13	0,281
Teknisk skole	27.929	21.076	20.730	28.713	15	12	0,695
Total	22.379	21.375	15.885	23.553	64	63	0,281

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Tabellen viser, at der i 2016 blev brugt i gennemsnit 21.375 kroner på kompetenceudvikling af EUD-lærere per lærerårsværk. Det skal bemærkes, at standardafvigelserne er høje og på flere skoler højere end skolens gennemsnit, hvilket betyder, at der er meget stor variation mellem forskellige skoler af samme type. AMU-centre og landbrugsskoler har det højeste gennemsnitlige forbrug per lærerårsværk i 2016, men der er for få besvarelser i begge grupper, til at der kan foretages en egentlig tolkning af resultatet.

T-teststørrelsen i yderste kolonne i tabellen viser, at der ikke kan påvises en signifikant forskel i forbruget i 2013 og 2016 opdelt efter lærerårsværk, hverken totalt set eller opdelt efter skoletyper. Der gør sig dog de samme forbehold gældende for tabel 12 som for tabel 11, idet der er både en stor variation inden for de enkelte grupper og meget små populationer, som betyder, at beregningerne er behæftet med usikkerhed.

3.3 Ledernes vurdering af lærernes kompetenceniveau

På baggrund af undersøgelsens resultater ser det ud til, at skolerne er godt i gang med at løfte lærernes pædagogiske kompetencer, men at der stadig er behov for en stor indsats, hvis 2020-målsætningen skal nås. På baggrund af spørgeskemaundersøgelsen ser det også ud til, at lederne oplever, at der er behov for en fortsat indsats, hvis lærerne skal gennemføre pædagogisk efteruddannelse i det omfang, som kræves, jf. reformen. Tabel 13 viser ledernes vurdering af, hvor stor en andel af lærerne der på nuværende tidspunkt har gennemført pædagogisk kompetenceudvikling svarende til 10 ECTS-point. Samlet set svarer 57 % af lederne, at 0-50 % af lærerne allerede har gennemført den krævede kompetenceudvikling. 19 % svarer, at 51-75 % af lærerne har gennemført den krævede pædagogiske kompetenceudvikling, og 24 % af lederne svarer, at 76-100 % af lærerne på deres skole allerede har gennemført den pædagogiske kompetenceudvikling, som kræves, jf. reformen. Dermed viser ledernes besvarelser, at der på de fleste skoler stadigvæk er en anseelig gruppe af lærere, der skal gennemføre pædagogisk videreuddannelse.

Andelen af ledere, der svarer, at 76-100 % af lærerne har gennemført pædagogisk kompetenceudvikling svarende til 10 ECTS-point, er størst på SOSU-skolerne, hvor 53 % af lederne svarer dette. I sammenligningerne mellem skoletyper skal der dog tages forbehold for, at der er meget få besvarelser i flere af cellerne, hvorfor enkeltbesvarelser kan ændre billedet betydeligt. Derfor skal tabellen på skoleniveau tolkes med varsomhed.

Tabel 13
Hvor stor en andel af underviserne på din skole har allerede gennemført pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point?

		0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	Total
AMU-center	Antal	1	0	1	0	2
	Procent	50 %	0 %	50 %	0 %	100 %
Handelsskole	Antal	7	7	4	2	20
	Procent	35 %	35 %	20 %	10 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	5	5	4	4	18
	Procent	28 %	28 %	22 %	22 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	1	2	1	1	5
	Procent	20 %	40 %	20 %	20 %	100 %
SOSU-skole	Antal	0	5	2	8	15
	Procent	0 %	33 %	13 %	53 %	100 %
Teknisk skole	Antal	5	5	2	3	15
	Procent	33 %	33 %	13 %	20 %	100 %
Total	Antal	19	24	14	18	75
	Procent	25 %	32 %	19 %	24 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Tabel 14 viser ledernes angivelse af, hvor stor en andel af lærere på hver enkelt leders skole som hverken har fuldført eller er i gang med pædagogisk kompetenceudvikling, jf. reformens krav. 53 % af lederne svarer, at 0-25 % af de lærere, der mangler kompetenceudvikling, heller ikke er i gang, mens 29 % af lederne svarer, at 26-50 % af de lærere, der mangler kompetenceudvikling, heller ikke er i gang. Samlet set viser tabellen dermed, at lederne vurderer, at størstedelen af de lærere, der mangler pædagogisk kompetenceudvikling, jf. reformen, er i gang. Tabellen skal dog læses med forbehold for, at der er meget få besvarelser i enkelte celler, og at enkeltbesvarelser derfor kan ændre billedet.

Tabel 14
Hvor stor en andel af underviserne på din skole, som ikke allerede har pædagogisk uddannelse svarende til 10 ECTS-point, har endnu ikke påbegyndt pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point?

		0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	Total
AMU-center	Antal	1	0	1	0	2
	Procent	50 %	0 %	50 %	0 %	100 %
Handelsskole	Antal	10	7	1	2	20
	Procent	50 %	35 %	5 %	10 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	12	5	1	0	18
	Procent	67 %	28 %	6 %	0 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	1	2	2	0	5
	Procent	20 %	40 %	40 %	0 %	100 %
SOSU-skole	Antal	12	2	1	0	15
	Procent	80 %	13 %	7 %	0 %	100 %
Teknisk skole	Antal	4	6	3	2	15
	Procent	27 %	40 %	20 %	13 %	100 %
Total	Antal	40	22	9	4	75
	Procent	53 %	29 %	12 %	5 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Tabel 15 viser ledernes vurdering af, hvor stor en andel af lærerne der enten har påbegyndt eller har fuldført pædagogisk kompetenceudvikling svarende til 10 ECTS-point efter EUD-reformens ikrafttræden i 2015. Samlet set svarer 41 % af lederne, at det drejer sig om 0-25 % af lærerne, og yderligere 23 % af lederne svarer, at det drejer sig om 26-50 %. 36 % af lederne svarer, at det drejer sig om 51-100 % af lærerne.

Tabel 15
Hvor stor en andel af underviserne på din skole har enten påbegyndt eller fuldført pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point efter EUD-reformens ikrafttræden i 2015?

		0-25 %	26-50 %	51-75 %	76-100 %	Total
AMU-center	Antal	1	0	0	1	2
	Procent	50 %	0 %	0 %	50 %	100 %
Handelsskole	Antal	9	4	3	4	20
	Procent	45 %	20 %	15 %	20 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	6	3	5	4	18
	Procent	33 %	17 %	28 %	22 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	2	2	0	1	5
	Procent	40 %	40 %	0 %	20 %	100 %
SOSU-skole	Antal	10	1	2	2	15
	Procent	67 %	7 %	13 %	13 %	100 %
Teknisk skole	Antal	3	7	3	2	15
	Procent	20 %	47 %	20 %	13 %	100 %
Total	Antal	31	17	13	14	75
	Procent	41 %	23 %	17 %	19 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

4 Kompetenceudviklingsindsatsen inden for de forskellige skoletyper

I dette kapitel belyser vi på skoleniveau, hvordan kompetenceudviklingsindsatsen har udviklet sig fra 2014 til 2017. Kapitlet stiller skarpt på lærernes aktuelle kompetenceniveau og på, hvilke behov for kompetenceudvikling hhv. lærere og ledere oplever, inden for de enkelte skoletyper. Kapitlet bruger data fra både lærer- og lederundersøgelserne fra hhv. 2014 og 2017.

Kapitlet viser, at anvendelsen af formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget på alle skoler, men at størstedelen af kompetenceudviklingen stadigvæk udgøres af uformel kompetenceudvikling, som ikke er kompetencegivende. Kortlægningen viser endvidere, at andelen af lærere, der svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, er faldet i forhold til andelen, der deltog i kompetenceudvikling i 2013. Samtidig ses der et fald i andelen af lærere, der oplever, at de har mulighed for at bruge den erhvervede kompetenceudvikling i hverdagen.

4.1 Det samlede billede

Tabel 16 viser lærernes deltagelse i kompetenceudvikling i kalenderårene 2013 og 2016. I 2014 svarede 72 % af lærerne, at de havde deltaget i kompetenceudvikling i løbet af det foregående år, 2013. I spørgeskemaundersøgelsen fra 2017 svarer 65 % af lærerne, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af 2016. Dermed er der samlet set tale om et fald i andelen af lærere, der svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling. Det samlede billede dækker dog over en stor variation mellem skoletyperne: Det største fald i andelen, der har deltaget i kompetenceudvikling, ses på handelsskolerne, hvor 80 % svarede, at de havde deltaget i kompetenceudvikling i kalenderåret 2013, mens 68 % svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016. På kombinationsskolerne er andelen, der svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, faldet med 10 %-point i forhold til 2013. Til gengæld er andelen af lærere på AMU-centrene, der har deltaget i kompetenceudvikling, steget fra 68 % i 2013 til 71 % i 2016.

Tabel 16
Har du deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016? Fordelt på skoletype

		Ja		Nej		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	34	55	16	23	50	78
	Procent	68 %	71 %	32 %	29 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	530	251	129	119	659	370
	Procent	80 %	68 %	20 %	32 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	119	101	45	60	164	161
	Procent	73 %	63 %	27 %	37 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	102	88	22	24	124	112
	Procent	82 %	79 %	18 %	21 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	480	336	146	128	626	464
	Procent	77 %	72 %	23 %	28 %	100 %	100 %

Fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

		Ja		Nej		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017
Teknisk skole	Antal	1.436	858	701	565	2.137	1.423
	Procent	67 %	60 %	33 %	40 %	100 %	100 %
Total	Antal	2.701	1.689	1.059	919	3.760	2.608
	Procent	72 %	65 %	28 %	35 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,080			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

I nedenstående tabel 17 ses de områder, hvor lederne oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling på deres uddannelsesinstitution. Andelene af ledere, der vurderer i 2017, at der er behov for hhv. pædagogisk kompetenceudvikling og kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj, er lige store, 76 %.

I 2014 vurderede 34 % af lederne, at der var behov for erhvervsfaglig kompetenceudvikling. I 2017 er der imidlertid 0 %, der svarer dette.

Tabel 17
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution

		Pædagogisk		Erhvervsfaglig		Almenfaglig		Teamsamarbejde		Samarbejde med virksomheder		Vejledning af elever/kolleger		It (pædagogisk værktøj)		Andet	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	1	1	2	0	0	0	1	0	2	2	2	1	1	2	1	0
(N = 4 i 2014, N = 2 i 2017)	Procent	25 %	50 %	50 %	0 %	0 %	0 %	25 %	0 %	50 %	100 %	50 %	50 %	25 %	100 %	25 %	0 %
Handelsskole	Antal	14	16	7	0	6	4	3	6	7	3	5	2	10	15	0	1
(N = 18 i 2014, N = 20 i 2017)	Procent	78 %	80 %	39 %	0 %	33 %	20 %	17 %	30 %	39 %	15 %	28 %	10 %	56 %	75 %	0 %	5 %
Kombinationsskole	Antal	18	13	7	0	6	5	9	6	7	1	0	4	9	11	0	1
(N = 19 i 2014, N = 18 i 2017)	Procent	95 %	72 %	37 %	0 %	32 %	28 %	47 %	33 %	37 %	6 %	0 %	22 %	47 %	61 %	0 %	6 %
Landbrugsskole	Antal	6	5	0	0	2	0	4	0	0	0	2	1	4	4	0	1
(N = 6 i 2014, N = 5 i 2017)	Procent	100 %	100 %	0 %	0 %	33 %	0 %	67 %	0 %	0 %	0 %	33 %	20 %	67 %	80 %	0 %	20 %
SOSU-skole	Antal	10	11	7	0	0	1	3	6	3	2	3	5	9	11	1	0
(N = 12 i 2014, N = 15 i 2017)	Procent	83 %	73 %	58 %	0 %	0 %	7 %	25 %	40 %	25 %	13 %	25 %	33 %	75 %	73 %	8 %	0 %
Teknisk skole	Antal	11	11	2	0	4	1	9	7	2	3	3	3	11	14	0	0
(N = 14 i 2014, N = 15 i 2017)	Procent	79 %	73 %	14 %	0 %	29 %	7 %	64 %	47 %	14 %	20 %	24 %	20 %	79 %	93 %	0 %	0 %
Total	Antal	60	57	25	0	18	11	29	25	21	11	15	16	44	57	2	3
(N = 72 i 2014, N = 75 i 2017)	Procent	82 %	76 %	34 %	0 %	25 %	15 %	40 %	33 %	29 %	15 %	21 %	21 %	60 %	76 %	3 %	4 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

I tabel 18 vises, hvor stor en andel af hhv. ledere og lærere der vurderer, at der i høj grad er behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer. Med erhvervsrettede kompetencer menes der relevant erhvervsrettet uddannelse inden for den fagretning, som den enkelte lærer underviser inden for, eller den uddannelse, som den enkelte lærer underviser på. Med almene kompetencer menes der kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, og med pædagogiske kompetencer menes der erhvervspædagogiske kompetencer, der for lærere ansat før 2010 svarer til 10 ECTS-point og for lærere ansat i 2010 eller senere svarer til en pædagogisk diplomuddannelse.

Med hensyn til behovet for erhvervsrettede kompetencer svarer samlet set 29 % af lærerne, at der i høj grad er et behov, mens 9 % af lederne svarer dette. Forskellen mellem lærernes og ledernes besvarelser er særligt stor for kombinationsskolerne, SOSU-skolerne og de tekniske skoler.

8 % af lærerne og 9 % af lederne svarer, at der i høj grad er brug for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer. På landbrugsskolerne svarer 9 % af lærerne, men 0 % af lederne, at der i høj grad er dette behov.

Med hensyn til behovet for pædagogisk kompetenceudvikling svarer 23 % af både lærerne og lederne, at der i høj grad er behov for dette. På AMU-centrene svarer 31 % af lærerne og 0 % af lederne, at der i høj grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling. Det skal dog bemærkes, at der kun er to lederbesvarelser af dette spørgsmål fra AMU-centre, hvorfor andelen skal tolkes med varsomhed. Særligt ledere på kombinationsskoler vurderer, at der i høj grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling.

Tabel 18
Sammenligning mellem andelen af lærere og andelen af ledere, der vurderer, at der i høj grad er behov for kompetenceudvikling. Fordelt på skoletype

	Behov for erhvervsrettede kompetencer				Behov for almene kompetencer				Behov for pædagogiske kompetencer			
	Lærere		Ledere		Lærere		Ledere		Lærere		Ledere	
	Procent	N	Procent	N	Procent	N	Procent	N	Procent	N	Procent	N
AMU-center	44 %	77	50 %	2	6 %	71	0 %	2	31 %	74	0 %	2
Handelsskole	17 %	360	10 %	20	10 %	351	10 %	20	17 %	360	15 %	20
Kombinationsskole	23 %	156	0 %	18	10 %	153	11 %	18	19 %	155	33 %	18
Landbrugsskole	23 %	109	20 %	5	9 %	106	0 %	5	18 %	108	20 %	5
SOSU-skole	18 %	449	7 %	15	6 %	429	7 %	15	23 %	452	20 %	15
Teknisk skole	35 %	1.387	13 %	15	8 %	1.346	13 %	15	25 %	1.388	29 %	14
Total	29 %	2.538	9 %	75	8 %	2.456	9 %	75	23 %	2.537	23 %	74

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Tabel 19 viser, i hvilken grad lærerne vurderer, at deres skoles kompetenceudviklingsindsats stemmer overens med, hvad de har behov for. 51 % svarer, at indsatsen er passende, hvilket er et mindre fald i forhold til undersøgelsen fra 2014, hvor 54 % svarede, at indsatsen var passende. Faldet i andelen, der svarer, at indsatsen er passende, er særligt markant på AMU-centrene (fra 53 % i 2014 til 39 % i 2017) og på kombinationsskolerne (fra 61 % i 2014 til 56 % i 2017), mens den er steget fra 67 % til 77 % på landbrugsskolerne.

Den samlede andel, der svarer, at der gøres for lidt eller alt for lidt, er steget fra 45 % i 2014 til 46 % i 2017. Stigningen i andelen, der svarer, at der gøres for lidt eller alt for lidt, ses særligt på AMU-centrene, hvor andelen i 2014 var 43 % og i 2017 er 57 %. En nærmere analyse af data viser, at der er en sammenhæng mellem ansættelsestidspunkt og vurdering af skolens indsats. Hvis man er ansat i 2010 eller senere, er der 9 % større sandsynlighed for, at man finder indsatsen passende, end hvis man er ansat i 2009 eller tidligere. Derudover er der 21 % større sandsynlighed for, at man finder indsatsen passende, hvis man har deltaget i kompetenceudvikling, end hvis man ikke har deltaget i kompetenceudvikling.

Tabel 19
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? Fordelt på skoletype

		Der gøres for lidt eller alt for lidt		Indsatsen er passende		Der gøres for meget eller alt for meget		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	21	43	26	30	2	3	49	76
	Procent	43 %	57 %	53 %	39 %	4 %	4 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	224	127	427	231	5	8	656	366
	Procent	34 %	35 %	65 %	63 %	1 %	2 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	63	63	100	88	1	7	164	158
	Procent	38 %	40 %	61 %	56 %	1 %	4 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	39	25	83	86	2	1	124	112
	Procent	31 %	22 %	67 %	77 %	2 %	1 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	216	167	394	273	13	17	623	457
	Procent	35 %	37 %	63 %	60 %	2 %	4 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	1.113	763	974	607	35	33	2.122	1.403
	Procent	52 %	54 %	46 %	43 %	2 %	2 %	100 %	100 %
Total	Antal	1.676	1.188	2.004	1.315	58	69	3.738	2.572
	Procent	45 %	46 %	54 %	51 %	2 %	3 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,000		0,368			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

I de følgende afsnit vil kompetenceudviklingsindsatsen inden for de forskellige skoletyper blive gennemgået mere dybdegående, idet der afrapporteres enkeltvis for de forskellige skoletyper. Hvert enkelt afsnit indeholder en oversigt over status for lærernes erhvervsrettede, faglige og pædagogiske kompetencer, en belysning af kompetenceudviklingsindsatsen i kalenderåret 2016 i forhold til kalenderåret 2013, en analyse af lærernes og ledernes vurderinger af behov samt lærernes vurderinger af vigtigheden af kompetenceudvikling i forhold til deres undervisning.

4.2 Tekniske skoler

4.2.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på de tekniske skoler. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 85 %, på de tekniske skoler svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 52 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 15 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring, og størstedelen af lærerne på de tekniske skoler lever dermed op til dette.

95 % af lærerne på de tekniske skoler er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og 96 % er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer
EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 43 % af lærerne på de tekniske skoler har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 57 % af lærerne på de tekniske skoler svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer
42 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 2 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig kompetencerne, mens 56 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.

For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 25 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 44 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 32 % hverken har gennemført eller er i gang. Størstedelen af disse lærere, 70 %, svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[5], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere over 55 år. De udgør 46 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 24 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetencer eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet betegnes denne gruppe som øvrige lærere. Gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har derudover en højere gennemsnitlig anciennitet (16 år) end gruppen af øvrige lærere (9 år).

Endvidere viser analysen, at lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, i mindre grad end de øvrige lærere har en videregående uddannelse. 62 % af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, og 60 % af lærerne ansat efter 2010, som mangler en pædagogisk diplomuddannelse, har en videregående uddannelse. Dette gør sig gældende for 71 % af de lærere, der opfylder kravene om pædagogisk efteruddannelse (se tabel 86 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til tekniske skoler).

Den samlede status for lærernes kompetencer på tekniske skoler
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på de tekniske skoler har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen, og at flertallet havde en høj grad af erhvervserfaring (16 år eller mere), inden de begyndte at undervise på EUD. Til gengæld ser det ud til, at flertallet af lærere på de tekniske skoler ligger lavt i forhold til formelle almene kompetencer, idet 57 % svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. Derfor kan der fremadrettet med fordel være fokus på lærernes formelle almene kompetencer på de tekniske skoler.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at de fleste lærere ansat i 2010 eller senere enten allerede opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse eller er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Med hensyn til den andel, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at fokus fremadrettet bør være på at løfte de pædagogiske kompetencer blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere. Flertallet af disse lærere, 56 %, opfylder aktuelt ikke kravet om 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse, og blot 2 % angiver

[5] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

at være i gang. Blandt den gruppe af lærere, der ikke har de 10 ECTS-point, er der en overvægt af lærere over 55 år med lang undervisningserfaring og uden en videregående uddannelse.

4.2.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016 sammenlignet med kompetenceudviklingsindsatsen i 2013

En mindre andel af lærerne på de tekniske skoler har deltaget i kompetenceudvikling i 2016 set i forhold til andelen af lærere inden for de øvrige skoletyper. 60 % af lærerne på de tekniske skoler har deltaget i kompetenceudvikling i 2016 mod gennemsnitligt 65 % af lærerne på tværs af skoletyper. I 2013 havde 67 % af lærerne på de tekniske skoler deltaget i kompetenceudvikling mod gennemsnitligt 72 % af lærerne på tværs af skoletyper.

Tabel 20 viser, hvilke områder den generelle kompetenceudvikling har dækket for lærerne på de tekniske skoler i hhv. 2013 og 2016.

Tabel 20
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 1.430 i 2014, N = 852 i 2017) (Tekniske skoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Pædagogisk kompetenceudvikling	846	585	59 %	69 %
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	613	284	43 %	33 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	510	211	36 %	25 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	256	194	18 %	23 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	251	127	18 %	15 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	92	33	6 %	4 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	69	27	5 %	3 %
Andet	218	106	15 %	12 %
Antal besvarelser	2.855	1.567	200 %	184 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

69 % af lærerne svarer, at der i 2016 har været tale om pædagogisk kompetenceudvikling. Dette er en stigning i forhold til 2013, hvor 59 % af lærerne svarede, at de havde deltaget i pædagogisk kompetenceudvikling. 33 % svarer, at kompetenceudviklingen i 2016 har dækket det erhvervsfaglige område, hvilket er et fald fra 2013, hvor andelen, der svarede dette, var 43 %. 25 % svarer, at der i 2016 var tale om kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde, hvilket er et fald i forhold til 2013, hvor 36 % af lærerne svarede dette. 23 % af lærerne svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj, hvilket er en stigning set i forhold til 2013, hvor 18 % af lærerne svarede, at kompetenceudviklingen havde dækket it som pædagogisk værktøj.

Tabel 21 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 17 % i 2013 til 38 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. Intern kompetenceudvikling er den mest udbredte form for kompetenceudvikling (50 %). 23 % svarer, at de har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende. Derudover har 17 % af lærerne på de tekniske skoler i 2016 deltaget i anden uformel kompetenceudvikling.

Tabel 21
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 1.343 i 2014, N = 809 i 2017) (Tekniske skoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	831	408	62 %	50 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	233	306	17 %	38 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	453	188	34 %	23 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	78	61	6 %	8 %
Virksomhedspraktik	72	54	5 %	7 %
Anden uformel kompetenceudvikling	331	141	25 %	17 %
Antal besvarelser	1.988	1.158	148 %	143 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.2.3 Vurdering af behov

Tabel 22 viser hhv. læreres og lederes vurdering af det aktuelle behov blandt lærerne for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer og pædagogiske kompetencer.

Tabel 22
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (Tekniske skoler)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	490	35 %	107	8 %	353	25 %	2	13 %	2	14 %	4	27 %
I nogen grad	512	37 %	379	28 %	536	39 %	8	53 %	5	36 %	9	60 %
I mindre grad	293	21 %	552	41 %	411	30 %	4	27 %	8	57 %	1	7 %
Slet ikke	92	7 %	308	23 %	88	6 %	1	7 %	0	0 %	0	0 %
Total	1.387	100 %	1.346	100 %	1.388	100 %	15	100 %	14	100 %	15	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Det fremgår af tabellen, at lærere og ledere har forskellige vurderinger af, hvilket behov der er for kompetenceudvikling blandt lærerne. 35 % af lærerne oplever, at de i høj grad har brug for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, mens 13 % af lederne vurderer, at der i høj grad er et behov. Omvendt er det 14 % af lederne, der mener, at der i høj grad er behov for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer, men 8 % af lærerne, der vurderer det samme.

Andelen af ledere og lærere, der vurderer, at der i høj grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling, er tilnærmelsesvist ens, idet 25 % af lærerne og 27 % af lederne vurderer, at der i

høj grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling. Der er dog flere ledere end lærere, der vurderer, at der i nogen grad er et behov for pædagogisk kompetenceudvikling – 60 % af lederne og 39 % af lærerne.

Tabel 23 viser de tre områder, hvor lederne for de tekniske skoler vurderer, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt lærerne. Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj er det område, der angives af flest ledere, 93 %, og pædagogisk kompetenceudvikling nævnes af 73 %. 47 % vurderer, at der er behov for kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde.

Tabel 23
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 15) (Tekniske skoler)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	11	73 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	1	7 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	7	47 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	3	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	3	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	14	93 %
Andet	0	0 %
Total	39	260 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Med hensyn til skolens kompetenceudviklingsindsats vurderer 54 % af lærerne, at skolen gør for lidt eller alt for lidt i forhold til, hvad lærerne oplever, de har behov for, hvilket vises i tabel 24. I undersøgelsen fra 2014 svarede 52 % af lærerne, at skolen gjorde for lidt eller alt for lidt (data ikke vist). Yderligere analyser af data viser, at der er en statistisk sammenhæng mellem lærernes ansættelsestidspunkt, og hvorvidt de finder indsatsen passende. Hvis man er ansat i 2010 eller senere, er der 13 % større sandsynlighed for, at man finder indsatsen passende, sammenlignet med, hvis man er ansat i 2009 eller tidligere. Derudover er der 21 % større sandsynlighed for, at man finder indsatsen passende, hvis man har deltaget i kompetenceudvikling i det foregående år, end hvis man ikke har deltaget i kompetenceudvikling.

Tabel 24
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (Tekniske skoler)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	270	19 %
Der gøres for lidt	493	35 %
Indsatsen er passende	607	43 %
Der gøres for meget	23	2 %
Der gøres alt for meget	10	1 %
Total	1.403	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.2.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Blandt lærerne på de tekniske skoler vurderer 82 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. 80 % af lærerne vurderer i høj eller nogen grad, at pædagogisk efteruddannelse er med til at gøre dem til bedre undervisere. Det fremgår af tabel 25 og 26.

Tabel 25
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (Tekniske skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	674	48 %
I nogen grad	489	34 %
I mindre grad	206	15 %
Slet ikke	50	4 %
Total	1.419	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 26
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (Tekniske skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	591	42 %
I nogen grad	546	38 %
I mindre grad	229	16 %
Slet ikke	53	4 %
Total	1.419	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 27 viser, at 63 % af de lærere, der har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, angiver, at de i høj eller nogen grad oplever, at de kan bruge denne kompetenceudvikling i hverdagen. Det er et fald i forhold til lærernes besvarelser vedrørende kompetenceudvikling i 2013, hvor 79 % af lærerne svarede, at de i høj eller nogen grad kunne bruge kompetenceudviklingen i hverdagen (data ikke vist).

Tabel 27
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemgået i kalenderåret 2016, i hverdagen? (Tekniske skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	223	27 %
I nogen grad	391	46 %
I mindre grad	192	23 %
Slet ikke	35	4 %
Total	841	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.3 Handelsskoler

4.3.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på handelsskolerne. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 82 %, på handelsskolerne svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 44 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 18 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). Den gennemsnitlige andel af lærere med op til 5 års erhvervserfaring på tværs af skoletyper er 16 %. En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring, og størstedelen af lærerne på handelsskolerne lever dermed op til dette.

92 % af lærerne på handelsskolerne er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og 88 % er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer

EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 71 % af lærerne på handelsskolerne har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 29 % af lærerne svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer

44 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 2 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, mens 54 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.

For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 43 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 26 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 31 % hverken har gennemført eller er i gang. Størstedelen af disse lærere, 67 %, svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[6], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere over 55 år. De udgør 33 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 18 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetenceudvikling eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet kaldes de for øvrige lærere. Gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har derudover en højere gennemsnitlig anciennitet (14 år) end gruppen af øvrige lærere (10 år).

Endvidere viser analysen, at lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, er yngre end den øvrige gruppe af lærere. 11 % af lærerne, der ikke opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse, er op til 30 år. 1 % af den øvrige gruppe

[6] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

er i samme aldersgruppe. I gruppen er der også en overvægt af mandlige lærere (49 % mod 40 % i den øvrige gruppe af lærere), og der er en større andel, der svarer, at de også underviser på andet end EUD/EUX. Gennemsnitligt har gruppen af lærere, der mangler en pædagogisk diplomuddannelse, tre års undervisningserfaring på EUD (se tabel 87 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til handelsskoler).

Den samlede status for lærernes kompetencer på handelsskoler
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på handelsskolerne har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen, og at størstedelen af lærerne også ser ud til at have en bred almen baggrund, idet 71 % svarer, at de har to fag eller derover på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at de fleste lærere ansat i 2010 eller senere enten allerede opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse eller er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Med hensyn til den andel, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at fokus fremadrettet bør være på at løfte de pædagogiske kompetencer blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere. Flertallet af disse lærere, 54 %, opfylder aktuelt ikke kravet om 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse, og blot 2 % angiver at være i gang. Blandt den gruppe af lærere, der ikke har de 10 ECTS-point, er der en overvægt af lærere over 55 år og lærere med større undervisningserfaring.

4.3.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016

En større andel af lærerne på handelsskolerne har deltaget i kompetenceudvikling i 2016 i forhold til andelen af lærere på tværs af skoletyper. 68 % af lærerne på handelsskolerne har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, mens dette gør sig gældende for 65 % af lærerne på tværs af skolerne. Samtidig er der sket et fald med hensyn til, hvor stor en andel af lærerne på handelsskolerne, der svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, set i forhold til 2013, hvor 80 % svarede, at de havde deltaget i kompetenceudvikling.

Tabel 28 viser, hvilke områder den generelle kompetenceudvikling har dækket for lærerne på handelsskolerne i hhv. 2013 og 2016.

Tabel 28
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 529 i 2014, N = 249 i 2017) (Handelsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Pædagogisk kompetenceudvikling	414	161	78 %	65 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	176	85	33 %	34 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	187	51	35 %	20 %
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	123	49	23 %	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	132	42	25 %	17 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	32	19	6 %	8 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	40	16	8 %	6 %
Andet	73	41	14 %	16 %
Antal besvarelser	1.177	464	222 %	186 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

65 % af lærerne på handelsskolerne svarer, at den generelle kompetenceudvikling har dækket pædagogisk kompetenceudvikling. Dette er et fald i forhold til 2013, hvor 78 % af lærerne svarede, at der var tale om pædagogisk kompetenceudvikling. 34 % af lærerne svarer, at der var tale om kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj. Dette er på niveau med andelen i 2013, idet 33 % dér svarede, at der var tale om it-pædagogisk kompetenceudvikling. 20 % svarer, at kompetenceudviklingen i 2016 har dækket teamsamarbejde, hvilket er et fald fra 2013, hvor 35 % svarede, at der var tale om kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde. 20 % svarer, at der er i 2016 var tale om erhvervsfaglig kompetenceudvikling, hvilket er et mindre fald fra 23 % i 2013.

Tabel 29 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 16 % i 2013 til 36 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. 55 % af lærerne har i 2016 deltaget i intern kompetenceudvikling, mens 24 % har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende. 19 % har deltaget i anden uformel kompetenceudvikling.

Tabel 29
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 512 i 2014, N = 242 i 2017) (Handelsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	378	134	74 %	55 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	81	86	16 %	36 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	160	59	31 %	24 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	32	29	6 %	12 %
Virksomhedspraktik	60	14	12 %	6 %
Anden uformel kompetenceudvikling	123	46	24 %	19 %
Antal besvarelser	834	368	163 %	152 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.3.3 Vurdering af behov

Tabel 30 viser hhv. læreres og lederes vurdering af det aktuelle behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer, og pædagogiske kompetencer.

Tabel 30
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (Handelsskoler)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	61	17 %	35	10 %	61	17 %	2	10 %	2	10 %	3	15 %
I nogen grad	110	31 %	95	27 %	126	35 %	4	20 %	7	35 %	10	50 %
I mindre grad	125	35 %	113	32 %	118	33 %	13	65 %	7	35 %	6	30 %
Slet ikke	64	18 %	108	31 %	55	15 %	1	5 %	4	20 %	1	5 %
Total	360	100 %	351	100 %	360	100 %	20	100 %	20	100 %	20	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Tabellen viser, at lærere og ledere har forskellige vurderinger af behovet for erhvervsrettet kompetenceudvikling blandt lærerne. En større andel af lærere end af ledere oplever et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling: 17 % af lærerne oplever i høj grad et behov for kompetenceudvikling med hensyn til de erhvervsrettede kompetencer, og 31 % oplever dette i nogen grad. 10 % af lederne oplever i høj grad et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, og 20 % oplever dette i nogen grad. Til gengæld er lærernes og ledernes vurderinger af behovet for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer stort set ens. Både blandt lærere og blandt ledere oplever 10 % i høj grad et behov for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer, mens hhv. 27 % af lærerne og 35 % af lederne oplever dette i nogen grad.

Samlet set oplever lederne et større behov for pædagogisk kompetenceudvikling end lærerne: Blandt lederne oplever 15 % i høj grad et behov for pædagogisk kompetenceudvikling, og 50 % oplever i nogen grad et behov. 17 % af lærerne oplever i høj grad et behov for pædagogisk kompetenceudvikling, og 35 % oplever dette i nogen grad.

Tabel 31 viser de tre områder, hvor lederne oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling. Pædagogisk kompetenceudvikling er det område, som flest ledere, 89 %, peger på. 83 % peger på kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj, og 33 % peger på kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde.

Tabel 31
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 18) (Handelsskoler)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	16	89 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	4	22 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	6	33 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	3	17 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	2	11 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	15	83 %
Andet	1	6 %
Total	47	261 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Med hensyn til skolens kompetenceudviklingsindsats svarer 35 % af lærerne, at der gøres for lidt eller alt for lidt på skolen i forhold til den kompetenceudviklingsindsats, som lærerne selv mener at have behov for. Dette vises i tabel 32. Denne andel flugter med besvarelserne fra 2014, hvor 34 % af lærerne svarede, at der gøres for lidt eller alt for lidt. Yderligere analyse af data viser, at der er en statistisk sammenhæng mellem vurderingen af skolens indsats og lærernes ansættelsestidspunkt. Hvis man er ansat i 2010 eller senere, er der 8 % større sandsynlighed for, at man finder skolens indsats passende, end hvis man er ansat i 2009 eller tidligere. Derudover er der 15 % større sandsynlighed for, at man finder skolens indsats passende, hvis man har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, end hvis man ikke har.

Tabel 32
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (Handelsskoler)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	37	10 %
Der gøres for lidt	90	25 %
Indsatsen er passende	231	63 %
Der gøres for meget	6	2 %
Der gøres alt for meget	2	1 %
Total	366	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.3.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Blandt lærerne svarer 80 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. 76 % svarer, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad gør dem til en bedre underviser. Dette vises i tabel 33 og 34.

Tabel 33
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (Handelsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	135	36 %
I nogen grad	163	44 %
I mindre grad	62	17 %
Slet ikke	10	3 %
Total	370	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 34
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (Handelsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	117	32 %
I nogen grad	161	44 %
I mindre grad	74	20 %
Slet ikke	18	5 %
Total	370	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 35 viser, at 76 % af de lærere på handelsskoler, der har deltaget i kompetenceudvikling, i høj eller nogen grad vurderer, at de har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, de har gennemført i 2016, i hverdagen. Dette er et fald i forhold til lærernes besvarelser fra 2013, hvor 82 % vurderede, at de i høj eller nogen grad havde mulighed for at bruge deres kompetenceudvikling i hverdagen.

Tabel 35
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemført i kalenderåret 2016, i hverdagen? (Handelsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	69	28 %
I nogen grad	119	48 %
I mindre grad	58	23 %
Slet ikke	3	1 %
Total	249	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.4 SOSU-skoler

4.4.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på SOSU-skolerne. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 84 %, på SOSU-skolerne svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 43 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 16 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring, og størstedelen af lærerne på SOSU-skolerne lever dermed op til dette.

93 % af lærerne på SOSU-skolerne er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og 95 % er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer

EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer fra den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 76 % af lærerne på SOSU-skolerne har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 24 % af lærerne svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer

78 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 7 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, mens 15 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.
For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 45 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 37 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 18 % hverken har gennemført eller er i gang. Blandt disse 18 % svarer 47 %, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[7], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere, der også underviser på andet end EUD/EUX. De udgør 26 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 15 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetenceudvikling eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet kaldes de for øvrige lærere. Gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har derudover en højere gennemsnitlig anciennitet (11 år) end gruppen af øvrige lærere (8 år).

Endvidere viser analysen, at der blandt lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, er en overvægt af lærere mellem 31 og 55 år. De udgør 94 % af gruppen, der mangler en pædagogisk diplomuddannelse, og 74 % af den øvrige gruppe af lærere. Ligeledes har denne gruppe en kortere gennemsnitlig anciennitet, 3 år, i forhold til de

[7] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

øvrige lærere, 8 år (se tabel 88 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til SOSU-skoler).

Den samlede status for lærernes kompetencer på SOSU-skoler
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på SOSU-skolerne har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen, og at størstedelen af lærerne også ser ud til at have en bred almen baggrund, idet 76 % svarer, at de har to fag eller derover på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at de fleste lærere, uanset ansættelsestidspunkt, enten allerede opfylder kravet om pædagogisk efteruddannelse (hvad enten der er tale om en hel pædagogisk diplomuddannelse eller uddannelse svarende til 10 ECTS-point) eller er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Med hensyn til den andel af lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at SOSU-skolerne er godt på vej til at indfri reformens målsætning om, at alle lærere skal have pædagogisk videreuddannelse svarende til mindst 10 ECTS-point inden 2020. Ud over at have en større andel, der allerede opfylder kravene om pædagogiske kompetencer, end gennemsnittet blandt skolerne har SOSU-skolerne også en større andel af lærere, der er i gang med at erhverve sig 10 ECTS-point, set i forhold til gennemsnittet.

4.4.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016

En større andel af lærerne på SOSU-skolerne har deltaget i kompetenceudvikling i 2016 set i forhold til den samlede lærergruppe på tværs af skoler. 72 % af lærerne på SOSU-skolerne svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, set i forhold til 65 % af lærerne på tværs af skoler. Der er dog færre, der svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, set i forhold til 2013, hvor 77 % af lærerne på SOSU-skolerne svarede, at de havde deltaget i kompetenceudvikling.

Tabel 36 viser, hvilke områder kompetenceudviklingen har dækket for lærere på SOSU-skolerne i hhv. 2013 og 2016.

Tabel 36
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 478 i 2014, N = 334 i 2017) (SOSU-skoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Pædagogisk kompetenceudvikling	357	257	75 %	77 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	180	112	38 %	34 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	167	110	35 %	33 %
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	114	83	24 %	25 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	110	66	23 %	20 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	15	10	3 %	3 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	22	10	5 %	3 %
Andet	83	44	17 %	13 %
Antal besvarelser	1.048	692	220 %	207 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

77 % af lærerne på SOSU-skolerne svarer, at der er tale om pædagogisk kompetenceudvikling. Dette er på niveau med besvarelserne i 2013, hvor 75 % svarede, at kompetenceudviklingen omhandlede pædagogisk kompetenceudvikling. 34 % svarer, at der i 2016 har været tale om kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde, hvilket er et mindre fald i forhold til 2013, hvor 38 % svarede dette. 33 % svarer, at der i 2016 har været tale om kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj. Dette er også på niveau med besvarelserne i 2013, hvor 35 % af lærerne svarede, at der var tale om kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj.

Tabel 37 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 31 % i 2013 til 35 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. 65 % af lærerne, som har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, svarer, at de har deltaget i intern kompetenceudvikling. 29 % af lærerne svarer, at de har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, og 15 % svarer, at de har deltaget i anden uformel kompetenceudvikling.

Tabel 37
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 457 i 2014, N = 327 i 2017) (SOSU-skoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	310	214	68 %	65 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	143	116	31 %	35 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	163	96	36 %	29 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	33	17	7 %	5 %
Virksomhedspraktik	66	50	14 %	15 %
Anden uformel kompetenceudvikling	97	50	21 %	15 %
Antal besvarelser	812	543	178 %	166 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.4.3 Vurdering af behov

Tabel 38 viser hhv. lærernes og ledernes vurdering af det aktuelle behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer og pædagogiske kompetencer.

Tabel 38
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (SOSU-skoler)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	80	18 %	24	6 %	102	23 %	1	7 %	1	7 %	3	20 %
I nogen grad	181	40 %	91	21 %	189	42 %	11	73 %	3	20 %	7	47 %
I mindre grad	140	31 %	168	39 %	126	28 %	3	20 %	6	40 %	5	33 %
Slet ikke	48	11 %	146	34 %	35	8 %	0	0 %	5	33 %	0	0 %
Total	449	100 %	429	100 %	452	100 %	15	100 %	15	100 %	15	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Flere ledere end lærere oplever, at der i høj eller nogen grad er behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling. 8 % af lærerne vurderer, at de i høj grad har brug for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, og yderligere 40 % vurderer dette i nogen grad. Blandt lederne vurderer 7 %, at der i høj grad er et behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, mens 73 % vurderer, at der i nogen grad er dette behov. 42 % af lærerne vurderer, at der i mindre grad eller slet ikke er brug for erhvervsrettet kompetenceudvikling; dette gør sig gældende for 20 % af lederne.

Lærere og ledere vurderer behovet for kompetenceudvikling med hensyn til almene og pædagogiske kompetencer stort set ens. 23 % af lærerne vurderer, at der i høj grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling, mens dette gør sig gældende for 20 % af lederne. 42 % af lærerne og 47 % af lederne vurderer, at der i nogen grad er behov for pædagogisk kompetenceudvikling. 27 % blandt både ledere og lærere vurderer, at der i høj eller nogen grad er behov for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer.

Tabel 39 viser de tre områder, hvor lederne oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt lærerne. Andelene af ledere, der svarer, at der er behov for hhv. pædagogisk kompetenceudvikling og kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj, er lige store, 73 %. 40 % vurderer, at der er behov for kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde.

Tabel 39
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 15) (SOSU-skoler)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	11	73 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	1	7 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	6	40 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	2	13 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	5	33 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	11	73 %
Andet	0	0 %
Total	36	240 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Med hensyn til skolens kompetenceudviklingsindsats vurderer 36 % af lærerne, at der gøres for lidt eller alt for lidt i forhold til den kompetenceudviklingsindsats, man mener at have behov for. Dette vises i tabel 40. Dette er på niveau med besvarelserne fra 2013, hvor 35 % svarede, at der gøres for lidt eller alt for lidt. En yderligere analyse af data viser, at hvis man har deltaget i kompetenceudvikling, er der 28 % større sandsynlighed for, at man finder skolens indsats passende, end hvis man ikke har.

Tabel 40
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (SOSU-skoler)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	34	7 %
Der gøres for lidt	133	29 %
Indsatsen er passende	273	60 %
Der gøres for meget	17	4 %
Der gøres alt for meget	0	0 %
Total	457	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.4.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Blandt lærerne vurderer 94 % i høj eller nogen grad, at pædagogisk efteruddannelse er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. 91 % vurderer i høj eller nogen grad, at pædagogisk efteruddannelse gør dem til en bedre underviser. Dette vises i tabel 41 og 42.

Tabel 41
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (SOSU-skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	266	57 %
I nogen grad	170	37 %
I mindre grad	24	5 %
Slet ikke	4	1 %
Total	464	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 42
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (SOSU-skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	242	52 %
I nogen grad	178	39 %
I mindre grad	34	7 %
Slet ikke	8	2 %
Total	462	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 43 viser, at 82 % af de lærere, der har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, i høj eller nogen grad oplever at kunne bruge denne kompetenceudvikling i hverdagen. Det er et mindre fald i forhold til 2013, hvor den tilsvarende andel var 86 %.

Tabel 43
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemført i kalenderåret 2016, i hverdagen? (SOSU-skoler)

	Antal	Procent
I høj grad	109	33 %
I nogen grad	164	49 %
I mindre grad	56	17 %
Slet ikke	5	2 %
Total	334	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.5 Kombinationsskoler

4.5.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på kombinationsskolerne. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 82 %, på kombinationsskolerne svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 51 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 18 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). Den gennemsnitlige andel af lærere med op til 5 års erhvervserfaring på tværs af skoletyper er 16 %. En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring, og størstedelen af lærerne på kombinationsskolerne lever dermed op til dette.

92 % af lærerne på kombinationsskolerne er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og 93 % er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer

EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 61 % af lærerne på kombinationsskolerne har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 39 % af lærerne svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer

46 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 5 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, mens 49 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.

For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 35 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 39 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 27 % hverken har gennemført eller er i gang. Størstedelen af disse lærere, 65 %, svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[8], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere over 55 år. De udgør 43 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 29 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetenceudvikling eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet kaldes de for øvrige lærere. Der er også en overvægt af mænd i gruppen (65 % i gruppen mod 48 % i den øvrige lærergruppe) og af lærere, der også underviser på andet end EUD/EUX (55 % i gruppen mod 38 % blandt de øvrige lærere). Gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har derudover en højere gennemsnitlig anciennitet (13 år) end gruppen af øvrige lærere (9 år), og færre har en videregående uddannelse (73 % i gruppen mod 88 % i den øvrige lærergruppe).

[8] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

Endvidere viser analysen, at lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har kort undervisningserfaring (2 år) i forhold til den øvrige gruppe af lærere (9 år). I gruppen er der også en overvægt af mandlige lærere (67 % mod 48 % i den øvrige gruppe af lærere), og der er en mindre andel, der har en videregående uddannelse (75 % i gruppen mod 88 % blandt øvrige lærere) (se tabel 89 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til kombinationsskoler).

Den samlede status for lærernes kompetencer på kombinationsskoler
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på kombinationsskolerne har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen, og at størstedelen af lærerne også ser ud til at have en bred almen baggrund, idet 61 % svarer, at de har to fag eller derover på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at de fleste lærere ansat i 2010 eller senere enten allerede opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse eller er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Med hensyn til den andel, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Endvidere ser det ud til, at en del af disse lærere er helt nyansatte. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at fokus fremadrettet bør være på at løfte de pædagogiske kompetencer blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere. Lige knap halvdelen af disse lærere, 49 %, opfylder aktuelt ikke kravet om 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse, og 5 % angiver at være i gang. Blandt den gruppe af lærere, der ikke har de 10 ECTS-point, er der en overvægt af lærere over 55 år, af mandlige lærere og af lærere, der også underviser på andet end EUD/EUX.

4.5.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016

63 % af lærerne på kombinationsskolerne har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, hvilket dermed svarer til gennemsnittet på 65 % på tværs af skoletyper. Andelen af lærerne, som deltog i kompetenceudvikling i 2016, er mindre end i 2013, hvor 73 % af lærerne på kombinationsskolerne deltog i kompetenceudvikling.

Tabel 44 viser, hvilke områder den generelle kompetenceudvikling har dækket for lærere på kombinationsskolerne i hhv. 2013 og 2016.

Tabel 44
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 117 i 2014, N = 101 i 2017) (Kombinationsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Pædagogisk kompetenceudvikling	75	37	64 %	66 %
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	41	34	35 %	34 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	36	24	31 %	24 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	25	22	21 %	22 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	20	20	17 %	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	7	6	6 %	6 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	8	4	7 %	4 %
Andet	21	24	18 %	24 %
Antal besvarelser	233	201	199 %	199 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

66 % af lærerne svarer, jf. tabel 44, at de har deltaget i pædagogisk kompetenceudvikling, hvilket er på niveau med andelen i 2013 på 64 %. Hhv. 34 % og 24 % svarer, at der har været tale om erhvervsfaglig kompetenceudvikling og kompetenceudvikling med hensyn til teamsamarbejde. 22 % af lærerne svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj. Siden 2013 er der sket et fald i andelen af lærere, som har deltaget i kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde (fra 31 % i 2013 til 24 % i 2016).

Tabel 45 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 11 % i 2013 til 41 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. 55 % af lærerne, som har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, svarer, at de har deltaget i intern kompetenceudvikling. 22 % af lærerne svarer, at de har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, og 19 % svarer, at de har deltaget i anden uformel kompetenceudvikling.

Tabel 45
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 111 i 2014, N = 98 i 2017) (Kombinationsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	78	54	70 %	55 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	12	40	11 %	41 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	48	22	43 %	22 %
Virksomhedspraktik	8	13	7 %	13 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	10	7	9 %	7 %
Anden uformel kompetenceudvikling	29	19	26 %	19 %
Antal besvarelser	185	155	167 %	158 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.5.3 Vurdering af behov

Tabel 46 viser hhv. lærernes og ledernes vurdering af det aktuelle behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer og pædagogiske kompetencer.

Tabel 46
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (Kombinationsskoler)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	36	23 %	16	10 %	29	19 %	0	0 %	2	11 %	6	33 %
I nogen grad	64	41 %	30	20 %	56	36 %	12	67 %	6	33 %	8	44 %
I mindre grad	40	26 %	59	39 %	58	37 %	6	33 %	9	50 %	4	22 %
Slet ikke	16	10 %	48	31 %	12	8 %	0	0 %	1	6 %	0	0 %
Total	156	100 %	153	100 %	155	100 %	18	100 %	18	100 %	18	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

64 % af lærerne og 67 % af lederne vurderer, at der i høj eller nogen grad er behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer. Det er dog værd at bemærke, at ingen ledere oplever dette behov i høj grad. Lederne oplever i højere grad end lærerne et behov for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer: 30 % af lærerne oplever dette behov i høj eller nogen grad, mens dette gør sig gældende for 44 % af lederne.

Lederne oplever også i højere grad end lærerne et behov for pædagogisk kompetenceudvikling, idet 77 % af lederne i høj eller nogen grad vurderer, at der er et behov, mens det samme gør sig gældende for 55 % af lærerne.

Tabel 47 giver et overblik over ledernes vurdering af de områder, hvor der er størst behov for kompetenceudvikling. 72 % af lederne angiver, at pædagogisk kompetenceudvikling er et behov. Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj angiver 61 % af lederne, at der er behov for. 33 % angiver, at der er behov for kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde, og 22 % angiver, at der er behov for kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever og kolleger.

Fra 2014 til 2017 er der sket et fald i andelen af ledere, som svarer, at lærerne har behov for pædagogisk kompetenceudvikling (fra 95 % i 2014 til 72 % i 2017). En tilsvarende stigning er sket i andelen af ledere, som vurderer, at lærerne har behov for kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger (fra 0 % i 2014 til 22 % i 2017) (data fra 2014 ikke vist).

Tabel 47
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 18) (Kombinationsskoler)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	13	72 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	5	28 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	6	33 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	1	6 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	4	22 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	11	61 %
Andet	1	6 %
Total	41	228 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

56 % af lærerne vurderer, at skolens indsats med hensyn til deres kompetenceudvikling er passende. Samtidig vurderer 40 % af lærerne, at skolen gør for lidt eller alt for lidt i forhold til den kompetenceudvikling, som de har behov for. Dette vises i tabel 48. En yderligere analyse af data viser, at hvis man har deltaget i kompetenceudvikling, er der 22 % større sandsynlighed for, at man finder skolens indsats passende, end hvis man ikke har.

Tabel 48
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (Kombinationsskoler)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	16	10 %
Der gøres for lidt	47	30 %
Indsatsen er passende	88	56 %
Der gøres for meget	4	3 %
Der gøres alt for meget	3	2 %
Total	158	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.5.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Tabel 49 viser, i hvilken grad lærerne vurderer, at pædagogisk efteruddannelse er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. Blandt lærerne svarer 84 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen.

Tabel 49
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (Kombinationsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	77	48 %
I nogen grad	58	36 %
I mindre grad	19	12 %
Slet ikke	6	4 %
Total	160	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Blandt lærerne svarer 78 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad bidrager til at gøre dem til bedre undervisere, hvilket vises i tabel 50.

Tabel 50
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (Kombinationsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	70	44 %
I nogen grad	54	34 %
I mindre grad	28	18 %
Slet ikke	8	5 %
Total	160	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 51 viser, at 76 % af de lærere, der har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, i høj eller nogen grad oplever at kunne bruge denne kompetenceudvikling i hverdagen. I undersøgelsen fra 2014 svarede 83 % af lærerne, at de oplevede at kunne bruge deres kompetenceudvikling i hverdagen (data ikke vist).

Tabel 51
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemført i kalenderåret 2016, i hverdagen? (Kombinationsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	38	39 %
I nogen grad	36	37 %
I mindre grad	22	22 %
Slet ikke	2	2 %
Total	98	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.6 Landbrugsskoler

4.6.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på landbrugsskolerne. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 74 %, på landbrugsskolerne svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 36 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 26 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). Den gennemsnitlige andel af lærere med op til 5 års erhvervserfaring på tværs af skoletyper er 16 %. Landbrugsskolerne har dermed den største andel af lærere med op til 5 års erhvervserfaring og tilsvarende den mindste andel af lærere med over 5 års erhvervserfaring. En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring. Størstedelen af lærerne på landbrugsskolerne lever dermed op til dette krav, men 26 % gør ikke.

98 % af lærerne på landbrugsskolerne er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og ligeledes er 98 % i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer

EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 55 % af lærerne på landbrugsskolerne har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 45 % af lærerne svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer

37 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 15 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, mens 48 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.

For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 23 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 28 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 49 % hverken har gennemført eller er i gang. Størstedelen af disse lærere, 60 %, svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[9], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere over 55 år. De udgør 30 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 19 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetenceudvikling eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet kaldes de for øvrige lærere. Der er også en overvægt af mænd i gruppen (59 % i gruppen mod 48 % i den øvrige lærergruppe). Gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har derudover en højere gennemsnitlig anciennitet (17 år) end gruppen af øvrige lærere (12 år).

[9] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

Endvidere viser analysen, at lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, har kort undervisningserfaring (3 år) i forhold til den øvrige gruppe af lærere (12 år). Fordi gruppen af lærere, der mangler en pædagogisk diplomuddannelse fra landbrugsskolerne, er lille (20 personer ud af hele analyseudvalget), kan der ikke testes yderligere med hensyn til baggrundskarakteristika for gruppen. Der er dog en tendens til, at gruppen er yngre end gruppen af øvrige lærere (se tabel 90 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til landbrugsskoler).

Den samlede status for lærernes kompetencer på landbrugsskoler
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på landbrugsskolerne har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen, og at størstedelen af lærerne også ser ud til at have en bred almen baggrund, idet 55 % svarer, at de har to fag eller derover på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. Dog bemærkes det, at et stort mindretal, 45 %, ikke har minimum to fag på A-niveau, hvilket kan indikere, at ikke alle lærere har en tilstrækkeligt bred almen baggrund.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at lige over halvdelen, 51 %, af lærere ansat i 2010 eller senere enten allerede opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse eller er i gang med en pædagogisk diplomuddannelse. Med hensyn til den andel, 49 %, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen af lærerne, 60 %, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at fokus fremadrettet bør være på at løfte de pædagogiske kompetencer blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere. 48 % af disse lærere opfylder aktuelt ikke kravet om 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse, og 15 % angiver at være i gang. Blandt den gruppe af lærere, der ikke har de 10 ECTS-point, er der en overvægt af lærere over 55 år og af mandlige lærere.

4.6.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016

En markant større andel af lærerne på landbrugsskolerne har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af 2016 i forhold til andelen inden for de øvrige skoletyper. Af lærerbesvarelserne fremgår det således, at 79 % af lærerne på landbrugsskolerne har deltaget i kompetenceudvikling mod gennemsnitligt 65 % på tværs af skoletyper. Der er et mindre fald i deltagelsen i kompetenceudvikling i 2016 i forhold til 2013, idet 82 % her svarede, at de havde deltaget i kompetenceudvikling.

Tabel 52 viser, hvilke områder den generelle kompetenceudvikling har dækket i 2013 og 2016.

Tabel 52
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 102 i 2014, N = 88 i 2017) (Landbrugsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Pædagogisk kompetenceudvikling	70	48	69 %	55 %
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	59	47	58 %	53 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	20	18	20 %	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	6	12	6 %	14 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	19	12	19 %	14 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	8	4	8 %	5 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	3	3	3 %	3 %
Andet	5	13	5 %	15 %
Antal besvarelser	190	157	186 %	178 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

55 % af lærerne svarer, jf. tabel 52, at der i 2016 har været tale om pædagogisk kompetenceudvikling. Dette er et fald i forhold til 2013, hvor 69 % svarede, at de havde deltaget i pædagogisk kompetenceudvikling. 53 % svarer, at der i 2016 har været tale om erhvervsfaglig kompetenceudvikling. 20 % svarer, at kompetenceudviklingen har drejet sig om teamsamarbejde. Andelen af lærere, som har deltaget i kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj, er gået fra 6 % i 2013 til 14 % i 2016.

Tabel 53 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 13 % i 2013 til 29 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. 55 % af lærerne, som har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, svarer, at de har deltaget i intern kompetenceudvikling. 33 % af lærerne svarer, at de har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, og 25 % svarer, at de har deltaget i anden uformel kompetenceudvikling.

Tabel 53
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 99 i 2014, N = 84 i 2017) (Landbrugsskoler)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	65	46	66 %	55 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	13	24	13 %	29 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	37	28	37 %	33 %
Virksomhedspraktik	6	6	6 %	7 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	4	2	4 %	2 %
Anden uformel kompetenceudvikling	33	21	33 %	25 %
Antal besvarelser	158	127	160 %	151 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.6.3 Vurdering af behov

Tabel 54 viser hhv. lærernes og ledernes vurdering af det aktuelle behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer og pædagogiske kompetencer. Idet der kun er fem ledere for landbrugsskoler, der har svaret på denne del af spørgeskemaet, skal lederbesvarelserne kun tages som indikationer, da enkeltbesvarelser kan ændre det samlede billede betydeligt.

Lederne vurderer generelt i højere grad end lærerne, at der er behov for pædagogisk kompetenceudvikling. 100 % af lederne oplever i høj eller nogen grad, at der er behov for pædagogisk kompetenceudvikling; for lærerne er denne andel 62 %.

Lærerne vurderer i højere grad end lederne, at der er behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling. 67 % af lærerne oplever dette behov i høj eller nogen grad, hvilket gælder for 40 % af lederne. 60 % af lederne oplever i nogen grad et behov for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer, mens 34 % af lærerne i høj eller nogen grad oplever dette.

Tabel 54
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (Landbrugsskoler)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	25	23 %	10	9 %	19	18 %	1	20 %	0	0 %	1	20 %
I nogen grad	48	44 %	26	25 %	47	44 %	1	20 %	3	60 %	4	80 %
I mindre grad	30	28 %	48	45 %	34	31 %	3	60 %	2	40 %	0	0 %
Slet ikke	6	6 %	22	21 %	8	7 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Total	109	100 %	106	100 %	108	100 %	5	100 %	5	100 %	5	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Tabel 55 viser ledernes vurdering af de områder, hvor der er størst behov for kompetenceudvikling. Lederne ser kompetenceudviklingsbehov med hensyn til pædagogiske kompetencer og brugen af it som pædagogisk værktøj. 100 % af lederne vurderer, at lærerne har behov for pædagogisk kompetenceudvikling, mens 80 % vurderer, at lærerne har behov for kompetenceudvikling med hensyn til brugen af it som pædagogisk værktøj. Idet der kun er fem besvarelser fra ledere af landbrugsskoler, skal tallene kun tages som en indikation.

Tabel 55
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 5) (Landbrugsskoler)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	5	100 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	0	0 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	0	0 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	0	0 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	1	20 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	4	80 %
Andet	1	20 %
Total	11	220 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Med hensyn til skolens kompetenceudviklingsindsats svarer 32 % af lærerne, at skolen gør for lidt eller alt for lidt i forhold til den kompetenceudviklingsindsats, som de mener at have behov for. Samtidig svarer 67 %, at skolens indsats med hensyn til kompetenceudvikling er passende i forhold til deres behov. Dette ses i tabel 56. Svarfordelingen er på niveau med undersøgelsen fra 2014, hvor 31 % svarede, at skolen gjorde for lidt eller alt for lidt, og 67 % svarede, at indsatsen var passende. En yderligere analyse af data viser, at hvis man har deltaget i kompetenceudvikling, er der 27 % større sandsynlighed for, at man finder skolens indsats passende, end hvis man ikke har.

Tabel 56
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (Landbrugsskoler)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	5	4 %
Der gøres for lidt	20	18 %
Indsatsen er passende	86	77 %
Der gøres for meget	1	1 %
Der gøres alt for meget	0	0 %
Total	112	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.6.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Blandt lærerne på landbrugsskolerne svarer 83 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. 76 % af lærerne svarer, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad gør dem til bedre undervisere. Dette vises i tabel 57 og 58.

Tabel 57
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (Landbrugsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	26	23 %
I nogen grad	67	60 %
I mindre grad	15	13 %
Slet ikke	4	4 %
Total	112	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 58
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (Landbrugsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	21	19 %
I nogen grad	64	57 %
I mindre grad	22	20 %
Slet ikke	5	4 %
Total	112	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 59 viser, at 78 % af de lærere, der har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, oplever i høj eller nogen grad at kunne bruge deres kompetenceudvikling i hverdagen. Det er et fald i forhold til 2014, hvor 90 % svarede, at de i høj eller nogen grad oplevede at kunne bruge deres kompetenceudvikling i hverdagen (data ikke vist).

Tabel 59
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemført i kalenderåret 2016, i hverdagen? (Landbrugsskoler)

	Antal	Procent
I høj grad	33	38 %
I nogen grad	34	40 %
I mindre grad	19	22 %
Slet ikke	0	0 %
Total	86	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.7 AMU-centre

4.7.1 Status for lærernes kompetencer i 2017

Dette afsnit ser nærmere på status for lærernes kompetencer i 2017 på AMU-centrene. Lærernes kompetencer er inddelt i erhvervsrettede kompetencer, hvilket ses af lærernes erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, deres formelle faglige kompetencer i form af antallet af fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække og pædagogiske kompetencer i form af pædagogisk videreuddannelse. For lærere ansat før 2010 er kravet til pædagogisk videreuddannelse 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse, og for lærere ansat efter 2010 er kravet en pædagogisk diplomuddannelse, der skal gennemføres inden for fire år efter fastansættelse.

Erhvervserfaring

Størstedelen af lærerne, 90 %, på AMU-centrene svarer, at de havde over 6 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. Af disse har 45 % angivet, at de havde mindst 16 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD. 10 % svarer, at de havde op til 5 års erhvervserfaring (se tabel 72 i kapitel 5). Den gennemsnitlige andel af lærere med op til 5 års erhvervserfaring på tværs af skoletyper er 16 %. En lærer, der underviser i direkte erhvervsrettet fagligt stof, skal, jf. bekendtgørelsen, normalt ved ansættelse have mindst 5 års erhvervserfaring, og størstedelen af lærerne på AMU-centrene lever dermed op til dette krav.

99 % af lærerne på AMU-centrene er i høj eller nogen grad enige i, at de har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, og 98 % er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i.

Formelle faglige kompetencer

EUD-lærere skal have en bred almen baggrund, jf. bekendtgørelsen. Ved det forstås kompetencer inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. Undersøgelsen viser, at 30 % af lærerne på AMU-centrene har minimum to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. 70 % af lærerne svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække (se tabel 76 i kapitel 5).

Pædagogiske kompetencer

34 % af lærerne, der blev ansat i 2009 eller tidligere, opfylder i 2017 kravet om 10 ECTS-point fra en pædagogisk diplomuddannelse. 4 % af lærerne ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de er i gang med at erhverve sig disse kompetencer, mens 62 % af lærerne ikke opfylder kravet om 10 ECTS-point og heller ikke er i gang med at erhverve sig disse.

For lærere ansat i 2010 eller senere gælder det, at 23 % opfylder kravet om en pædagogisk diplomuddannelse i 2017. 43 % af lærerne ansat i 2010 eller senere er i gang med sådan en diplomuddannelse, mens 33 % hverken har gennemført eller er i gang. Størstedelen af disse lærere, 60 %, svarer, at det er meningen, at de skal i gang inden for et år.

Hvis vi ser nærmere på[10], hvad der karakteriserer de lærere, der aktuelt ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer, kan vi se, at der i gruppen af lærere ansat før 2010, som mangler 10 ECTS-point, er en overvægt af lærere over 55 år. De udgør 60 % af gruppen af lærere ansat før 2010, der mangler 10 ECTS-point, mens de udgør 17 % af den gruppe af lærere, der uanset ansættelsestidspunkt lever op til kravet om pædagogisk kompetenceudvikling eller er i gang med at erhverve sig disse kompetencer. I resten af afsnittet kaldes de for øvrige lærere. Der er også en overvægt af mænd i gruppen af lærere ansat før 2010, som ikke opfylder kravet om pædagogiske kompetencer. De udgør 77 % af denne gruppe og 58 % af den øvrige gruppe af lærere.

[10] I de statistiske sammenligninger, der ligger til grund for dette afsnit, har vi valgt at kommentere forskelle på 10 %-point eller mere mellem grupperne, da dette udgør en reel statistisk forskel, der ikke skyldes tilfældig variation i data.

Idet der kun er ti lærere ansat i 2010 eller senere, der aktuelt ikke opfylder kravet om en pædagogiske diplomuddannelse eller er i gang med at erhverve sig kvalifikationerne, kan der ikke laves en statistisk analyse af, hvad der karakteriserer denne gruppe over for den øvrige population (se tabel 90 i appendiks A for den fulde sammenligning med hensyn til AMU-centre).

Den samlede status for lærernes kompetencer på AMU-centrene
Samlet set viser undersøgelsen, at størstedelen af lærerne på AMU-centrene har tilstrækkelig erhvervserfaring, jf. bekendtgørelsen. Til gengæld ser det ud til, at flertallet af lærere på AMU-centre ligger lavt i forhold til formelle almene kompetencer, idet 70 % svarer, at de har under to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. Derfor kan der med fordel være fokus på AMU-lærernes formelle almene kompetenceniveau fremadrettet.

Hvad angår pædagogiske kompetencer, peger undersøgelsens resultater på, at en stor del af lærere ansat i 2010 eller senere er i gang med at erhverve sig pædagogiske kompetencer, som reformen lægger op til. Med hensyn til den andel, der aktuelt ikke er i gang, gælder det for størstedelen, at de planlægger at gå i gang inden for et år. Ud fra undersøgelsens resultater ser det ud til, at fokus fremadrettet bør være på at løfte de pædagogiske kompetencer blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere. Flertallet af disse lærere, 62 %, opfylder aktuelt ikke kravet om 10 ECTS-point på en pædagogisk diplomuddannelse, og blot 4 % angiver at være i gang. Blandt den gruppe af lærere, der ikke har de 10 ECTS-point, er der en overvægt af lærere over 55 år og af mandlige lærere.

4.7.2 Kompetenceudviklingsindsatsen i 2016

71 % af lærerne på AMU-centre har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af 2016, sammenlignet med 65 % på tværs af skoletyper. I 2013 havde 68 % af AMU-lærerne deltaget i kompetenceudvikling, og der er dermed tale om en mindre stigning i 2016.

Tabel 60 viser, hvilke områder den generelle kompetenceudvikling har dækket i 2013 og 2016.

Tabel 60
Hvilke områder har din generelle kompetenceudvikling i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 dækket? (N = 34 i 2014, N = 55 i 2017) (AMU-centre)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Erhvervsfaglig kompetenceudvikling	20	34	60 %	62 %
Pædagogisk kompetenceudvikling	13	24	38 %	44 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	3	12	9 %	22 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	15	8	44 %	15 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	7	8	21 %	15 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	2	6	6 %	11 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	2	1	6 %	2 %
Andet	9	5	26 %	9 %
Antal besvarelser	71	98	209 %	178 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.
Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.
Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

62 % af lærerne svarer, at der i 2016 har været tale om erhvervsfaglig kompetenceudvikling. Det er dermed det område, som flest AMU-lærere har deltaget i kompetenceudvikling inden for, og AMU-centrene er således den eneste skoletype, hvor pædagogisk kompetenceudvikling ikke er det område, som flest lærere svarer, at de har deltaget i kompetenceudvikling inden for.

44 % af lærerne svarer, at de i 2016 har deltaget i pædagogisk kompetenceudvikling, hvilket er en stigning i forhold til 2013, hvor 38 % af lærerne deltog i pædagogisk kompetenceudvikling. 22 % af lærerne svarer, at kompetenceudviklingen i 2016 har dækket it som pædagogisk værktøj, hvilket er en stigning fra 9 % i 2013.

Tabel 61 viser, at anvendelsen af den formelle kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau er steget fra 16 % i 2013 til 28 % i 2016, mens andelen, der har deltaget i uformel kompetenceudvikling (som ikke er formelt kompetencegivende), generelt er faldet i samme periode. På trods af denne forskydning er kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, stadigvæk det mest udbredte. 43 % af lærerne, som har deltaget i kompetenceudvikling i 2016, svarer, at de har deltaget i intern kompetenceudvikling. 28 % af lærerne svarer, at de har deltaget i ekstern kompetenceudvikling, som ikke er formelt kompetencegivende, og 28 % svarer, at de har deltaget i anden uformel kompetenceudvikling. Anvendelsen af ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, og virksomhedspraktik er steget i perioden.

Tabel 61
Angiv, hvilke kompetenceudviklingsaktiviteter du har deltaget i i kalenderåret 2013 hhv. kalenderåret 2016 (N = 32 i 2014, N = 53 i 2017) (AMU-centre)

	Antal svar		Procent	
	2014	2017	2014	2017
Intern kompetenceudvikling, fx faglige og pædagogiske arrangementer afholdt af skolen, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser, aktiviteter o.l., der ikke udløser ECTS-point	16	23	50 %	43 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau	5	15	16 %	28 %
Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende, dvs. kurser o.l., der ikke udløser ECTS-point	6	15	19 %	28 %
Virksomhedspraktik	7	15	22 %	28 %
Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau	3	1	9 %	2 %
Anden uformel kompetenceudvikling	13	15	41 %	28 %
Antal besvarelser	50	84	156 %	158 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2013 eller kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

4.7.3 Vurdering af behov

Tabel 62 viser hhv. lærernes og ledernes vurdering af det aktuelle behov for kompetenceudvikling med hensyn til erhvervsrettede kompetencer, almene kompetencer og pædagogiske kompetencer. Idet der kun er to besvarelser fra ledere på AMU-centre, kan tabellen udelukkende læses som en indikation af ledernes vurderinger. I det følgende beskriver vi udelukkende lærernes vurderinger.

Pædagogisk og erhvervsrettet kompetenceudvikling er de områder, som flest lærere oplever at have behov for. 75 % af lærerne vurderer i høj eller nogen grad at have behov for erhvervsrettet kompetenceudvikling, mens 37 % af lærerne vurderer, at de i høj eller nogen grad har brug for kompetenceudvikling med hensyn til almene kompetencer. 72 % af lærerne vurderer, at de i høj eller nogen grad har behov for pædagogisk kompetenceudvikling.

Tabel 62
Lærere og lederes vurdering af behovet for kompetenceudvikling inden for erhvervsrettede, almene og pædagogiske kompetencer (AMU-centre)

	Lærere						Ledere					
	Angiv, i hvilken grad du vurderer, du har behov for kompetenceudvikling med hensyn til …						Angiv, i hvilken grad du vurderer, der er behov for kompetenceudvikling med hensyn til …					
	Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer		Erhvervsrettede kompetencer		Almene kompetencer		Pædagogiske kompetencer	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
I høj grad	34	44 %	4	6 %	23	31 %	1	50 %	0	0 %	0	0 %
I nogen grad	24	31 %	22	31 %	30	41 %	1	50 %	0	0 %	2	100 %
I mindre grad	16	21 %	31	44 %	16	22 %	0	0 %	2	100 %	0	0 %
Slet ikke	3	4 %	14	20 %	5	7 %	0	0 %	0	0 %	0	0 %
Total	77	100 %	71	100 %	74	100 %	2	100 %	2	100 %	2	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere og EUD-ledere, 2017.

Tabel 63 viser ledernes vurderinger af, på hvilke områder der er størst behov for kompetenceudvikling blandt lærerne på deres uddannelsesinstitution. Der er kun to lederbesvarelser, men det er værd at bemærke, at begge respondenter nævner kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder og i forhold til it som pædagogisk værktøj. Én respondent nævner pædagogisk kompetenceudvikling og kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever og kolleger.

Tabel 63
Angiv de tre områder, hvor du oplever, at der er størst behov for kompetenceudvikling blandt EUD-lærerne på din uddannelsesinstitution (N = 2) (AMU-centre)

	Antal svar	Procent
Pædagogisk kompetenceudvikling	1	50 %
Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)	0	0 %
Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde	0	0 %
Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder	2	100 %
Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger	1	50 %
Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj	2	100 %
Andet	0	0 %
Total	6	300 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

39 % af lærerne svarer, at skolens indsats i forhold til deres kompetenceudviklingsbehov er passende, mens 56 % svarer, at skolen gør for lidt eller alt for lidt i forhold til den kompetenceudvikling, som de har behov for. Dette ses i tabel 64. I 2014 svarede 53 % af lærerne, at indsatsen var passende, mens 43 % svarede, at skolen gjorde for lidt eller alt for lidt.

Tabel 64
Hvordan vurderer du skolens indsats med hensyn til din kompetenceudvikling i forhold til, hvad du har behov for? (AMU-centre)

	Antal	Procent
Der gøres alt for lidt	11	14 %
Der gøres for lidt	32	42 %
Indsatsen er passende	30	39 %
Der gøres for meget	2	3 %
Der gøres alt for meget	1	1 %
Total	76	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

4.7.4 Vurdering af anvendelsesmuligheder

Blandt lærerne på AMU-centre vurderer 84 %, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen. Samtidig vurderer 77 % af lærerne, at pædagogisk efteruddannelse i høj eller nogen grad bidrager til at gøre dem til bedre undervisere. Dette ses i tabel 65 og 66.

Tabel 65
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen? (AMU-centre)

	Antal	Procent
I høj grad	33	42 %
I nogen grad	33	42 %
I mindre grad	9	12 %
Slet ikke	3	4 %
Total	78	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 66
I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser? (AMU-centre)

	Antal	Procent
I høj grad	27	35 %
I nogen grad	33	42 %
I mindre grad	13	17 %
Slet ikke	5	6 %
Total	78	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 67 viser, at 66 % af lærerne svarer, at de i høj eller nogen grad oplever at have mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, de har gennemført i 2016, i hverdagen. I 2014 svarede 75 % af lærerne på AMU-centre, at de i høj eller nogen grad oplevede at have mulighed for at bruge deres kompetenceudvikling i hverdagen (data ikke vist).

Tabel 67
I hvilken grad oplever du, at du har mulighed for at bruge den kompetenceudvikling, du har gennemført i kalenderåret 2016, i hverdagen? (AMU-centre)

	Antal	Procent
I høj grad	15	28 %
I nogen grad	20	38 %
I mindre grad	17	32 %
Slet ikke	1	2 %
Total	53	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun de lærere, der har svaret, at de har deltaget i kompetenceudvikling i løbet af kalenderåret 2016, har besvaret spørgsmålet.

5 Lærernes ansættelsesforhold og generelle kompetenceniveau

Dette kapitel giver et billede af lærernes ansættelsesforhold, anciennitet og erhvervserfaring. De data, der fremstilles i kapitlet, stammer fra spørgeskemaundersøgelserne blandt lærere i 2014 og 2017. I samtlige tabeller sammenlignes de forskellige skoletyper, og nederst i tabellerne ses en total, der viser fordelingen på tværs af skoletyper.

5.1 Ansættelsesforhold

Tabel 68 viser, at 96 % af lærerne svarer, at de er fastansatte, mens 4 % er ansat i tidsbegrænsede stillinger. Denne svarfordeling viser, at analyseudvalget – de, der har svaret på spørgeskemaet – antageligvis adskiller sig fra den sande population af EUD-lærere, idet det må antages, at en større del af populationen er ansat i tidsbegrænsede stillinger[11]. Det betyder, at undersøgelsens resultater må anses for at være gyldige for fastansatte lærere, men at vi på baggrund af data i mindre grad kan udlede konklusioner om forhold, der vedrører ansatte i tidsbegrænsede stillinger.

Tabel 68
Hvad er dit ansættelsesforhold? Fordelt på skoletype

		Fastansat	Tidsbegrænset kontrakt af længere varighed end 1 år	Tidsbegrænset kontrakt af kortere varighed end 1 år	Total
		2017	2017	2017	2017
AMU-center	Antal	77	0	1	78
	Procent	99 %	0 %	1 %	100 %
Handelsskole	Antal	343	7	20	370
	Procent	93 %	2 %	5 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	149	5	7	161
	Procent	93 %	3 %	4 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	108	2	2	112
	Procent	96 %	2 %	2 %	100 %
SOSU-skole	Antal	447	5	12	464
	Procent	96 %	1 %	3 %	100 %
Teknisk skole	Antal	1.375	8	42	1.425
	Procent	96 %	1 %	3 %	100 %
Total	Antal	2.499	27	84	2.610
	Procent	96 %	1 %	3 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

[11] Der findes ikke centrale registre for lærere ansat på erhvervsskolerne, og derfor kan vi ikke kende den sande population. Fordelingen i tabel 68 giver dog anledning til at tro, at ikke alle EUD-lærere har haft mulighed for at svare på spørgeskemaet. Det kan hænge sammen med, at timelærere og/eller lærere med et meget lavt timetal ikke har en e-mailadresse på skolen, og at vi derfor ikke har fået deres kontaktoplysninger. De løstansatte lærere kan også være overrepræsenterede i bortfaldet, men da vi ikke kender lærernes ansættelsesforhold på forhånd, kan vi ikke kontrollere for dette.

På trods af den store andel af fastansatte lærere i denne undersøgelse svarer 32 % af lærerne, at de tidligere har været ansat i en tidsbegrænset stilling på deres nuværende ansættelsessted, hvilket vises i tabel 69. Denne andel indikerer, at andelen af lærere i tidsbegrænsede stillinger i tabel 68 reelt burde være større. Særligt på SOSU-skolerne og handelsskolerne er der en stor andel af lærere, der svarer, at de tidligere har været ansat i en tidsbegrænset stilling på deres nuværende ansættelsessted, idet hhv. 42 % på SOSU-skolerne og 46 % på handelsskolerne svarer dette. Landbrugsskolerne har den mindste andel af lærere, som tidligere har været ansat i en tidsbegrænset stilling på deres nuværende ansættelsessted (25 %).

Tabel 69
Har du tidligere været ansat i en tidsbegrænset stilling på dit nuværende ansættelsessted? Fordelt på skoletype

		Ja	Nej	Total
AMU-center	Antal	21	53	74
	Procent	28 %	72 %	100 %
Handelsskole	Antal	152	182	334
	Procent	46 %	54 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	48	99	147
	Procent	33 %	67 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	26	79	105
	Procent	25 %	75 %	100 %
SOSU-skole	Antal	187	254	441
	Procent	42 %	58 %	100 %
Teknisk skole	Antal	360	983	1.343
	Procent	27 %	73 %	100 %
Total	Antal	794	1.650	2.444
	Procent	32 %	68 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det er kun dem, der svarede "Jeg er fastansat" på spørgsmålet "Hvad er dit ansættelsesforhold?", som fik dette spørgsmål.

Størstedelen af lærerne i undersøgelsen svarer, at de er ansat til at arbejde 30 timer eller derover. Antageligvis gør der sig de samme begrænsninger vedrørende data gældende her som i forbindelse med tabel 68, idet lærere, som ikke er fastansatte i en fuldtidsstilling i mindre grad har haft mulighed for at svare på spørgeskemaet. Tabel 70 viser, at 93 % af lærerne i undersøgelsen er ansat til at arbejde 30 timer eller mere, mens 7 % af lærerne er i ansættelser på 29 timer eller derunder. Denne fordeling er identisk med fordelingen i undersøgelsen fra 2014.

Tabel 70
Hvor mange timer om ugen er du, jf. din kontrakt, ansat til at arbejde? Du skal angive det gennemsnitlige antal timer i løbet af et skoleår. Fordelt på skoletype

		Op til 29 timer	30 timer eller derover	Total
		2017	2017	2017
AMU-center	Antal	7	71	78
	Procent	9 %	91 %	100 %
Handelsskole	Antal	41	328	369
	Procent	11 %	89 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	20	140	160
	Procent	13 %	88 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	9	100	109
	Procent	8 %	92 %	100 %
SOSU-skole	Antal	19	445	464
	Procent	4 %	96 %	100 %
Teknisk skole	Antal	83	1.335	1.418
	Procent	6 %	94 %	100 %
Total	Antal	179	2.419	2.598
	Procent	7 %	93 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

5.2 Anciennitet og erhvervserfaring

Tabel 71 viser lærernes anciennitet fordelt på skoletype. Samlet set har 11 % op til 1 års anciennitet, 29 % har 1-5 års anciennitet, 24 % har 6-10 års anciennitet, 12 % har 11-15 års anciennitet, 11 % har 16-20 års anciennitet, og 13 % har mindst 21 års anciennitet. På handelsskoler, kombinationsskoler og tekniske skoler flugter lærernes anciennitet med det samlede gennemsnit.

På AMU-centrene og SOSU-skolerne har en mindre andel af lærerne meget lang anciennitet på mere end 21 år (hhv. 4 % og 6 % i forhold til gennemsnittet på 13 %). I forhold til gennemsnittet har en relativt større andel af SOSU-lærerne op til 10 års anciennitet. En relativt større andel af lærerne på AMU-centre har 6-15 års anciennitet (50 % blandt AMU-lærere i forhold til 36 % blandt den samlede lærergruppe). Landbrugsskolerne har desuden en relativt større andel af lærere med mindst 21 års anciennitet (22 % i forhold til gennemsnittet på 13 %).

Helt overordnet er lærernes anciennitet i 2017 på niveau med besvarelserne fra 2014, om end der er en del variation mellem skoletyperne. For AMU-lærerne viser der sig dog et billede af, at der er færre AMU-lærere med kort anciennitet i 2017 end i 2014, mens der er flere lærere med anciennitet på over 10 år. Udviklingen i anciennitet for AMU-lærerne skal dog læses med det forbehold, at der er relativt få AMU-lærere i analyseudvalget, hvorfor enkeltbesvarelser kan ændre billedet for denne gruppe.

Tabel 71
Hvor mange år har du undervist som EUD-lærer i alt? Fordelt på skoletype

		Op til 1 år		1-5 år		6-10 år		11-15 år		16-20 år		21+ år		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	9	6	16	21	15	25	4	14	3	8	0	3	47	77
	Procent	19 %	8 %	34 %	27 %	32 %	32 %	9 %	18 %	6 %	10 %	0 %	4 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	54	24	170	105	151	94	61	35	104	42	97	57	637	357
	Procent	8 %	7 %	27 %	29 %	24 %	26 %	10 %	10 %	16 %	12 %	15 %	16 %	100 %	100 %
Kombinations-skole	Antal	24	24	45	43	32	37	17	15	25	18	19	19	162	156
	Procent	15 %	15 %	28 %	28 %	20 %	24 %	10 %	10 %	15 %	12 %	12 %	12 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	8	11	31	26	26	23	10	10	25	14	21	24	121	108
	Procent	7 %	10 %	26 %	24 %	21 %	21 %	8 %	9 %	21 %	13 %	17 %	22 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	73	69	243	145	127	120	81	45	71	48	14	28	609	455
	Procent	12 %	15 %	40 %	32 %	21 %	26 %	13 %	10 %	12 %	11 %	2 %	6 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	223	137	517	398	514	305	254	192	240	145	345	212	2.093	1.389
	Procent	11 %	10 %	25 %	29 %	25 %	22 %	12 %	14 %	11 %	10 %	16 %	15 %	100 %	100 %
Total	Antal	391	271	1.022	738	865	604	427	311	468	275	496	343	3.669	2.542
	Procent	11 %	11 %	28 %	29 %	24 %	24 %	12 %	12 %	13 %	11 %	14 %	13 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,036		0,047		0,000		0,017		0,045		0,000			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Tabel 72 giver et overblik over lærernes erhvervserfaring i antal år efter endt uddannelse, inden de begyndte at undervise på EUD. 16 % har op til 5 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, 36 % har 6-15 års erhvervserfaring, og 48 % har mindst 16 års erhvervserfaring. I denne undersøgelse er der flere lærere, der svarer, at de havde 16 års erhvervserfaring eller mere, inden de begyndte at undervise på EUD, set i forhold til undersøgelsen fra 2014 (48 % i 2017 i forhold til 33 % i 2014). Tilsvarende er der i 2017 færre lærere, der svarer, at de har op til 5 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD (16 % i 2017 i forhold til 26 % i 2014).

På handelsskoler, tekniske skoler, SOSU-skoler og kombinationsskoler flugter andelen af lærere med op til 5 års erhvervserfaring med det samlede gennemsnit på 16 %. På landbrugsskolerne har en relativt større andel af lærere op til 5 års erhvervserfaring (26 %), mens en relativt mindre andel af AMU-lærere (10 %) har op til 5 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD.

En relativt større andel af lærerne på AMU-centrene (45 %) og SOSU-skolerne (41 %) har 6-15 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på EUD, i forhold til gennemsnittet (36 %). Den største andel af lærere, der har mindst 16 års erhvervserfaring, findes på kombinationsskolerne (51 %) og på de tekniske skoler (52 %). Landbrugsskolerne er den skoletype med den mindste andel af lærere, der har mere end 15 års erhvervserfaring, inden de begyndte at undervise på en erhvervsuddannelse (36 % i forhold til gennemsnittet på 48 %).

Tabel 72
Hvor mange års erhvervserfaring havde du (efter endt uddannelse), inden du begyndte at undervise på EUD? Fordelt på skoletype

		Op til 5 år		6-15 år		16 år eller mere		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	7	7	16	30	22	30	45	67
	Procent	16 %	10 %	36 %	45 %	49 %	45 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	202	59	228	127	178	144	608	330
	Procent	33 %	18 %	38 %	38 %	29 %	44 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	39	25	62	44	48	73	149	142
	Procent	26 %	18 %	42 %	31 %	32 %	51 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	66	24	26	36	24	34	116	94
	Procent	57 %	26 %	22 %	38 %	21 %	36 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	125	69	267	174	175	180	567	423
	Procent	22 %	16 %	47 %	41 %	31 %	43 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	464	189	776	426	694	669	1.934	1.284
	Procent	24 %	15 %	40 %	33 %	36 %	52 %	100 %	100 %
Total	Antal	903	373	1.375	837	1.141	1.130	3.419	2.340
	Procent	26 %	16 %	40 %	36 %	33 %	48 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,008		0,000		0,032			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

94 % af lærerne vurderer, at de i høj eller nogen grad har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, de underviser i, hvilket vises i tabel 73. Handelsskolerne skiller sig ud fra de øvrige skoletyper ved, at en relativt mindre andel af lærerne svarer, at de i høj grad har relevant erhvervserfaring (60 % i forhold til gennemsnittet på 70 %). AMU-centrene skiller sig også ud ved, at en relativt større andel af lærerne svarer, at de i høj grad har erhvervserfaring (81 % i forhold til gennemsnittet på 70 %).

Tabel 73
I hvilken grad er du enig i følgende?: Jeg har relevant erhvervserfaring inden for det eller de fag, jeg underviser i. Fordelt på skoletype

		I høj grad		I nogen grad		I mindre grad		Slet ikke		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	41	63	7	14	2	1	0	0	50	78
	Procent	82 %	81 %	14 %	18 %	4 %	1 %	0 %	0 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	441	223	157	117	51	21	8	9	657	370
	Procent	67 %	60 %	24 %	32 %	8 %	6 %	1 %	2 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	131	107	26	40	7	10	0	3	164	160
	Procent	80 %	67 %	16 %	25 %	4 %	6 %	0 %	2 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	104	80	19	30	1	2	0	0	124	112
	Procent	84 %	71 %	15 %	27 %	1 %	2 %	0 %	0 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	415	302	161	129	36	22	13	9	625	462
	Procent	66 %	65 %	26 %	28 %	6 %	5 %	2 %	2 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	1.598	1.056	440	301	79	50	19	15	2.136	1.422
	Procent	75 %	74 %	21 %	21 %	4 %	4 %	1 %	1 %	100 %	100 %
Total	Antal	2.730	1.831	810	631	176	106	40	36	3.756	2.604
	Procent	73 %	70 %	22 %	24 %	5 %	4 %	1 %	1 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,001		0,250		0,255			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

95 % af lærerne er i høj eller nogen grad enige i, at relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i, jf. tabel 74. Gennemsnitligt svarer 73 % af lærerne, at relevant erhvervserfaring i høj grad er vigtigt for kvaliteten af de fag, der undervises i. Lærerne på handelsskolerne skiller sig ud, idet de i mindre grad end lærerne inden for de øvrige skoletyper svarer, at relevant erhvervserfaring i høj grad er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, de underviser i (59 % sammenlignet med gennemsnittet på 73 %).

Tabel 74
I hvilken grad er du enig i følgende?: Relevant erhvervserfaring er vigtigt for kvaliteten af det eller de fag, jeg underviser i. Fordelt på skoletype

		I høj grad		I nogen grad		I mindre grad		Slet ikke		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	37	59	12	16	0	2	0	0	49	77
	Procent	76 %	77 %	24 %	21 %	0 %	3 %	0 %	0 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	383	219	208	106	54	35	10	9	655	369
	Procent	58 %	59 %	32 %	29 %	8 %	9 %	2 %	2 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	122	124	35	26	5	9	0	2	162	161
	Procent	75 %	77 %	22 %	16 %	3 %	6 %	0 %	1 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	93	79	30	30	1	2	0	0	124	111
	Procent	75 %	71 %	24 %	27 %	1 %	2 %	0 %	0 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	400	320	184	120	33	18	4	5	621	463
	Procent	64 %	69 %	30 %	26 %	5 %	4 %	1 %	1 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	1.638	1.095	394	272	79	39	6	7	2.117	1.413
	Procent	77 %	77 %	19 %	19 %	4 %	3 %	0 %	0 %	100 %	100 %
Total	Antal	2.673	1.896	863	570	172	105	20	23	3.728	2.594
	Procent	72 %	73 %	23 %	22 %	5 %	4 %	1 %	1 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,044		0,079		0,564			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

5.3 Formelt kompetenceniveau

Tabel 75 giver et overblik over andelen af lærere inden for de forskellige skoletyper, som har gennemført hhv. en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse og en videregående uddannelse. Respondenterne har haft mulighed for at angive alle de uddannelser, de har gennemført. I gennemsnit har 49 % af lærerne på erhvervsskolerne gennemført en erhvervsuddannelse. Andelen af lærere, som har gennemført en erhvervsuddannelse, er størst på de tekniske skoler (68 % i forhold til gennemsnittet på 49 %).

I gennemsnit har 77 % af lærerne gennemført en videregående uddannelse, og det gælder for 49 % af lærerne på AMU-centrene, 67 % af lærerne på teknisk skole, 82 % af lærerne på kombinationsskolerne, 90 % af lærerne på handelsskolerne og 85 % af lærerne på landbrugsskolerne. SOSU-skolerne skiller sig ud, idet en mindre andel af lærerne svarer, at de har gennemført en erhvervsuddannelse (10 % i forhold til gennemsnittet på 51 %), mens næsten alle lærere har gennemført en videregående uddannelse (98 %).

Tabel 75
Hvilke af følgende uddannelser har du gennemført? Fordelt på skoletype (N = 2.609)

		Erhvervs-uddannelse	Gymnasial uddannelse	Videregående uddannelse	Ingen af disse	Antal svar
AMU-center	Antal	51	19	38	3	111
(N = 78)	Procent	65 %	24 %	49 %	4 %	142 %
Handelsskole	Antal	97	137	333	1	568
(N = 370)	Procent	26 %	37 %	90 %	0 %	154 %
Kombinations-	Antal	60	46	132	2	240
skole (N = 161)	Procent	37 %	29 %	82 %	1 %	149 %
Landbrugsskole	Antal	54	31	95	0	180
(N = 112)	Procent	48 %	28 %	85 %	0 %	161 %
SOSU-skole	Antal	48	152	457	0	657
(N = 464)	Procent	10 %	33 %	98 %	0 %	142 %
Teknisk skole	Antal	967	365	949	13	2.294
(N = 1.424)	Procent	68 %	26 %	67 %	1 %	161 %
Total	Antal	1.277	750	2004	19	4.050
	Procent	49 %	29 %	77 %	1 %	155 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Tabel 76 viser, hvor mange fag lærerne har gennemført på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. Lærere på EUD skal, jf. bekendtgørelsen, have en bred almen baggrund svarende til niveauet inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, herunder relevante fag på A-niveau. I gennemsnit har 46 % af lærerne på tværs af skoletyper under to fag på A-niveau, mens 54 % har taget minimum to fag på A-niveau. På AMU-centrene og de tekniske skoler er der en større andel af lærere, der har under to fag på A-niveau (hhv. 70 % og 57 %), i forhold til gennemsnittet. Handelsskolerne og SOSU-skolerne har de største andele af lærere, som har taget to fag eller derover (hhv. 71 % og 76 %). Samlet set er der flere lærere i 2017, der svarer, at de har taget mindre end to fag på A-niveau, end i 2014, og tilsvarende er der færre, der angiver at have to fag eller derover i 2017 end i 2014.

Tabel 76
Antal fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække, som lærerne har taget. Fordelt på skoletype

		Under to fag		To fag eller derover		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	30	57	20	24	50	81
	Procent	60 %	70 %	40 %	30 %	100 %	100 %
Handelsskole	Antal	170	110	489	264	659	374
	Procent	26 %	29 %	74 %	71 %	100 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	52	63	112	99	164	162
	Procent	32 %	39 %	68 %	61 %	100 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	41	51	83	62	124	113
	Procent	33 %	45 %	67 %	55 %	100 %	100 %
SOSU-skole	Antal	156	111	470	356	626	467
	Procent	25 %	24 %	75 %	76 %	100 %	100 %
Teknisk skole	Antal	1.177	814	960	618	2.137	1.432
	Procent	55 %	57 %	45 %	43 %	100 %	100 %

Fortsættes næste side …

… fortsat fra forrige side

		Under to fag		To fag eller derover		Total	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017
Total	Antal	1.626	1.206	2.134	1.423	3.760	2.629
	Procent	43 %	46 %	57 %	54 %	100 %	100 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,000		0,001			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Yderligere analyser af lærernes formelle kompetencer viser, at særligt lærere ansat i 2009 eller tidligere svarer, at de har færre end to fag på A-niveau inden for den erhvervsgymnasiale fagrække. Blandt lærere ansat i 2009 eller tidligere har 51 % to eller flere fag på A-niveau, mens andelen med to eller flere fag blandt lærere ansat i 2010 eller senere er 57 %.

5.4 Pædagogisk uddannelse

5.4.1 Pædagogisk uddannelsesbaggrund for lærere ansat i 2009 eller tidligere

Tabel 77 viser, hvilken type pædagogisk uddannelse lærere ansat i 2009 eller tidligere har gennemført. Her spørges ikke om de 10 ECTS-points pædagogisk efteruddannelse, som er vedtaget i reformen, og som belyses i kapitel 3, men om de former for pædagogisk uddannelse, som lærerne, der er ansat før 2010, tidligere har gennemført. Størstedelen (64 %) har pædagogikum fra erhvervsskoler og AMU-centre, om end der er stor spredning mellem skoletyperne. Den største andel ses på teknisk skole, hvor andelen er 77 % blandt lærere, der blev fastansat før 2010. Hvis man sammenligner tallene fra 2014 med tallene fra 2017, ser det ud til, at lærergruppens sammensætning har ændret sig inden for de fleste skoletyper, sådan at der er en større andel af lærere fastansat før 2010, der har erhvervspædagogikum, i 2017 end i 2014.

En voksenpædagogisk uddannelse er særligt udbredt på SOSU-skolerne, hvor 34 % af lærere fastansat før 2010 har en sådan uddannelse, samt på AMU-centrene, hvor andelen af lærere fastansat før 2010, som har en voksenpædagogisk uddannelse, er på 40 %.

Lærerne på SOSU-skolerne skiller sig ud på den måde, at 51 % af lærerne her har en pædagogisk diplom- eller masteruddannelse, som er påbegyndt før 2010. Gennemsnittet blandt den samlede lærergruppe er 15 %.

En mindre gruppe af lærere, 3 % i 2013 og 2 % i 2016, har ikke gennemført nogen af de nævnte uddannelser og er heller ikke i gang.

Tabel 77
Hvilke af følgende pædagogiske uddannelser har du gennemført? Fordelt på skoletype (N = 2.455 i 2014, N = 1.293 i 2017)

		Pædagogikum for lærere ved erhvervsskoler og AMU-centre		Voksenpædagogisk uddannelse		Folkeskolelæreruddannelse		Anden pædagogisk uddannelse påbegyndt før 2010 på diplom- eller masterniveau		Har ikke gennemført nogen af de ovenstående uddannelser og er ikke i gang	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	17	31	8	19	1	3	1	2	1	2
	Procent	63 %	66 %	30 %	40 %	4 %	6 %	4 %	4 %	4 %	4 %
Handelsskole	Antal	274	121	85	39	93	41	32	20	4	0
	Procent	62 %	63 %	19 %	20 %	21 %	21 %	7 %	10 %	1 %	0 %
Kombinati-onsskole	Antal	48	50	27	13	10	6	22	13	7	2
	Procent	50 %	68 %	28 %	18 %	10 %	8 %	23 %	18 %	7 %	3 %
Landbrugs-skole	Antal	56	41	11	9	9	5	7	9	11	7
	Procent	64 %	63 %	13 %	14 %	10 %	8 %	8 %	14 %	13 %	11 %
SOSU-skole	Antal	28	17	104	61	71	31	156	90	24	9
	Procent	8 %	10 %	31 %	34 %	21 %	18 %	47 %	51 %	7 %	5 %
Teknisk skole	Antal	1.107	564	206	120	183	78	137	61	18	8
	Procent	75 %	77 %	14 %	16 %	12 %	11 %	9 %	8 %	1 %	1 %
Total	Antal	1.530	824	441	261	367	164	355	195	65	28
	Procent	62 %	64 %	18 %	20 %	15 %	13 %	15 %	15 %	3 %	2 %
Signifikans-niveau: p-værdi		0,000		0,009		0,512		0,258		0,455	

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Kun besvaret af lærere ansat i 2009 eller tidligere. Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Note: Følgende valgmuligheder er fjernet fra tabellen: "Pædagogikum fra det almene gymnasium", "Fagdidaktisk suppleringskursus" og "Har ikke gennemført nogen af de ovenstående uddannelser, men er i gang".

Appendiks A

Supplerende svarfordelinger og tabeller

I dette appendiks fremgår svarfordelingerne for de spørgsmål fra spørgeskemaerne, som ikke er afrapporteret i selve rapporten, samt supplerende tabeller, der er omtalt i rapportens kapitler. Samtlige tabeller refererer resultaterne opdelt efter skoletype og på tværs af skoletyper.

Baggrundskarakteristika for lærerne

Tabel 78
Underviser du også på andre uddannelser end EUD/EUX? Fordelt på skoletype

		Ja	Nej	Total
AMU-center	Antal	58	23	81
	Procent	72 %	28 %	100 %
Handelsskole	Antal	101	273	374
	Procent	27 %	73 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	70	92	162
	Procent	43 %	57 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	28	85	113
	Procent	25 %	75 %	100 %
SOSU-skole	Antal	75	392	467
	Procent	16 %	84 %	100 %
Teknisk skole	Antal	288	1.143	1.431
	Procent	20 %	80 %	100 %
Total	Antal	620	2.008	2.628
	Procent	24 %	76 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 79
Hvilke andre uddannelser underviser du på ud over EUD/EUX? Fordelt på skoletype

		AMU	Grundskole	Hf	Hhx	Htx	Kortere videregående uddannelser	Produktions-skole	Stx	Andet	Total
AMU-center	Antal	57	2	0	0	2	6	1	0	9	77
	Procent	9 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	1 %	13 %
Handelsskole	Antal	16	10	3	32	3	5	9	3	36	117
	Procent	3 %	2 %	0 %	5 %	0 %	1 %	1 %	0 %	6 %	19 %
Kombinationsskole	Antal	50	5	0	3	3	6	3	1	23	94
	Procent	8 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	4 %	15 %
Landbrugsskole	Antal	9	1	0	0	0	8	0	0	10	28
	Procent	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	2 %	5 %
SOSU-skole	Antal	40	6	0	0	0	6	1	1	33	87
	Procent	7 %	1 %	0 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	5 %	14 %
Teknisk skole	Antal	212	27	1	3	26	14	8	0	68	359
	Procent	35 %	4 %	0 %	0 %	4 %	2 %	1 %	0 %	11 %	59 %
Total	Antal	384	51	4	38	34	45	22	5	179	762
	Procent	63 %	8 %	1 %	6 %	6 %	7 %	4 %	1 %	29 %	125 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det var kun de respondenter, der havde svaret ja på spørgsmålet "Underviser du også på andre uddannelser end EUD?", som fik dette spørgsmål.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i totalkolonnen summer op til mere end 100 %.

Tabel 80
Hvilke indgange underviser du inden for på EUD/EUX? Fordelt på skoletype (N = 2.587)

		Produktion og udvikling	Transport og logistik	Strøm, styring og it	Bil, fly og andre transportmidler	Bygge og anlæg	Mad til mennesker	Medieproduktion	Merkantil	Dyr, planter og natur	Sundhed, omsorg og pædagogik	Bygnings- og brugerservice	Krop og stil	Antal besvarelser
AMU-center	Antal	13	31	2	5	15	3	1	2	9	8	3	1	93
(N = 75)	Procent	1 %	1 %	0 %	0 %	1 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %
Handelsskole	Antal	3	6	6	4	5	3	2	356	0	2	0	3	390
(N = 363)	Procent	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	14 %	0 %	0 %	0 %	0 %	15 %
Kombinations-	Antal	24	19	19	19	20	21	5	26	20	39	5	5	222
skole (N = 159)	Procent	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	1 %	0 %	1 %	1 %	2 %	0 %	0 %	9 %
Landbrugsskole	Antal	10	4	2	1	4	5	0	0	106	4	3	2	141
(N = 112)	Procent	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	0 %	5 %
SOSU-skole	Antal	0	0	0	1	0	8	0	0	2	460	1	3	475
(N = 461)	Procent	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	18 %	0 %	0 %	18 %
Teknisk skole	Antal	261	112	340	225	379	219	89	9	82	72	48	47	1.883
(N = 1.417)	Procent	10 %	4 %	13 %	9 %	15 %	8 %	3 %	0 %	3 %	3 %	2 %	2 %	73 %
Total	Antal	311	172	369	255	423	259	97	393	219	585	60	61	3.204
	Procent	12 %	7 %	14 %	10 %	16 %	10 %	4 %	15 %	8 %	23 %	2 %	2 %	124 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i totalkolonnen summer op til mere end 100 %.

Tabel 81
Hvilke fag underviser du i på EUD/EUX? Fordelt på skoletype undtagen SOSU-skoler

		Hovedsageligt almene fag	Lige dele almene og erhvervsrettede fag	Hovedsageligt erhvervsrettede fag	Kategorierne er ikke relevante for mig	Ved ikke	Total
AMU-center	Antal	2	8	63	4	0	77
	Procent	3 %	10 %	82 %	5 %	0 %	100 %
Handelsskole	Antal	125	91	133	15	5	369
	Procent	34 %	25 %	36 %	4 %	1 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	33	23	90	8	6	160
	Procent	21 %	14 %	56 %	5 %	4 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	14	26	69	2	0	111
	Procent	13 %	23 %	62 %	2 %	0 %	100 %
Teknisk skole	Antal	196	151	1.049	18	6	1.420
	Procent	14 %	11 %	74 %	1 %	0 %	100 %
Total	Antal	370	299	1.404	47	17	2.137
	Procent	17 %	14 %	66 %	2 %	1 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det var kun respondenter, der havde angivet, at de underviste på hhx, landbrugsskole, teknisk skole, kombinationsskole eller AMU-center, der fik dette spørgsmål.

Tabel 82
Hvilke fag underviser du i på EUD/EUX? (SOSU-skoler)

	Antal	Procent
Hovedsageligt grundfag	90	20 %
Lige dele grundfag og områdefag	108	23 %
Hovedsageligt områdefag	238	52 %
Ved ikke	6	1 %
Kategorierne er ikke relevante for mig	19	4 %
Total	461	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Det var kun respondenter, der havde angivet, at de underviste på en SOSU-skole, der fik dette spørgsmål.

Tabel 83
På hvilken del af EUD-forløbet underviser du som EUD-lærer? Fordelt på skoletype

		Udelukkende på grundforløbet	Primært på grundforløbet	Lige meget på grundforløbet og på hovedforløbet	Primært på hovedforløbet	Udelukkende på hovedforløbet	Kategorierne er ikke relevante for mig	Total
AMU-center	Antal	1	8	16	19	22	11	77
	Procent	1 %	10 %	21 %	25 %	29 %	14 %	100 %
Handelsskole	Antal	197	68	34	16	35	18	368
	Procent	54 %	18 %	9 %	4 %	10 %	5 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	31	22	33	31	34	7	158
	Procent	20 %	14 %	21 %	20 %	22 %	4 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	5	24	52	17	10	3	111
	Procent	5 %	22 %	47 %	15 %	9 %	3 %	100 %
SOSU-skole	Antal	48	93	82	129	79	25	456
	Procent	11 %	20 %	18 %	28 %	17 %	5 %	100 %
Teknisk skole	Antal	228	325	264	330	224	34	1.405
	Procent	16 %	23 %	19 %	23 %	16 %	2 %	100 %
Total	Antal	510	540	481	542	404	98	2.575
	Procent	20 %	21 %	19 %	21 %	16 %	4 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Tabel 84
I hvilken grad vurderer du, at det er vigtigt for kvaliteten af din undervisning, at du har kompetencer på gymnasialt niveau? Fordelt på skoletype

		I høj grad	I nogen grad	I mindre grad	Slet ikke	Total
AMU-center	Antal	5	24	26	21	76
	Procent	7 %	32 %	34 %	28 %	100 %
Handelsskole	Antal	156	127	56	29	368
	Procent	42 %	35 %	15 %	8 %	100 %
Kombinationsskole	Antal	51	63	31	12	157
	Procent	32 %	40 %	20 %	8 %	100 %
Landbrugsskole	Antal	20	39	39	12	110
	Procent	18 %	35 %	35 %	11 %	100 %
SOSU-skole	Antal	162	176	89	28	455
	Procent	36 %	39 %	20 %	6 %	100 %
Teknisk skole	Antal	269	475	436	209	1.389
	Procent	19 %	34 %	31 %	15 %	100 %
Total	Antal	663	904	677	311	2.555
	Procent	26 %	35 %	26 %	12 %	100 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Deltagelse i pædagogisk kompetenceudvikling

Tabel 85
Har du ud over ovennævnte pædagogiske uddannelser gennemført eller påbegyndt et pædagogisk kursus, der svarer til 10 ECTS-point (mindst 6,3 uger)? Fordelt på skoletype (N = 2.467 i 2014, N = 1.304 i 2017)

		Ja, jeg har gennemført et sådant kursus på masterniveau		Ja, jeg har gennemført et sådant kursus på diplomniveau		Ja, jeg har gennemført et sådant kursus på et niveau lavere end diplomniveau		Ja, jeg er i gang med et sådant kursus på masterniveau		Ja, jeg er i gang med et sådant kursus på diplomniveau		Ja, jeg er i gang med et sådant kursus på et niveau lavere end diplomniveau		Nej	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center	Antal	1	0	4	14	4	0	1	0	0	2	0	0	19	29
(n = 27 i 2014, n = 47 i 2017)	Procent	4 %	0 %	15 %	30 %	15 %	0 %	4 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	70 %	62 %
Handelsskole	Antal	13	6	60	51	30	9	6	1	18	21	0	3	287	99
(n = 441 i 2014, n = 195 i 2017)	Procent	3 %	3 %	14 %	26 %	7 %	5 %	1 %	1 %	4 %	11 %	0 %	2 %	65 %	51 %
Kombinations-skole (n = 97 i 2014, n = 74 i 2017)	Antal	1	2	17	24	6	4	0	0	0	2	1	0	69	38
	Procent	1 %	3 %	18 %	32 %	6 %	5 %	0 %	0 %	0 %	3 %	1 %	0 %	71 %	51 %
Landbrugsskole	Antal	1	1	7	15	4	5	0	0	2	5	0	0	68	37
(n = 88 i 2014, n = 65 i 2017)	Procent	1 %	2 %	8 %	23 %	5 %	8 %	0 %	0 %	2 %	8 %	0 %	0 %	77 %	57 %
SOSU-skole	Antal	31	22	144	90	19	7	16	3	29	23	0	1	121	49
(n = 336 i 2014, n = 182 i 2017)	Procent	9 %	12 %	43 %	49 %	6 %	4 %	5 %	2 %	9 %	13 %	0 %	1 %	36 %	27 %
Teknisk skole	Antal	41	16	182	238	104	33	8	6	47	56	8	7	1.005	360
(n = 1.479 i 2014, n = 741 i 2017)	Procent	3 %	2 %	12 %	32 %	7 %	4 %	1 %	1 %	3 %	8 %	1 %	1 %	68 %	49 %
Total	Antal	88	47	414	432	167	58	31	10	96	109	9	11	1.569	612
	Procent	4 %	4 %	17 %	33 %	7 %	4 %	1 %	1 %	4 %	8 %	0 %	1 %	64 %	47 %
Signifikansniveau: p-værdi		0,499		0,000		0,221		0,255		0,288		0,178		0,000	

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere i hhv. 2014 og 2017.

Note: Kun besvaret af lærere ansat i 2009 eller tidligere. Det var muligt for respondenterne at afgive flere besvarelser i forbindelse med dette spørgsmål, hvorfor procenttallene i tabellen summer op til mere end 100 %.

Karakteristik af lærere, der mangler pædagogisk kompetenceudvikling, fordelt på skoletype

Tabel 86
Teknisk skole: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	319	140	476
		Procent	73 %	74 %	67 %
	Kvinde	Antal	116	49	233
		Procent	27 %	26 %	33 %
Total		Antal	435	189	709
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	3	20	19
		Procent	1 %	10 %	3 %
	31-55 år	Antal	238	153	531
		Procent	54 %	79 %	73 %
	Over 55 år	Antal	203	21	173
		Procent	**46 %**	**11 %**	**24 %**
Total		Antal	444	194	723
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	108	31	149
		Procent	23 %	15 %	20 %
	Nej	Antal	364	169	610
		Procent	77 %	85 %	80 %
Total		Antal	472	200	759
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervs-uddannelse	Antal	332	147	488
		Procent	71 %	**74 %**	**64 %**
	Gymnasial uddannelse	Antal	91	54	220
		Procent	20 %	27 %	29 %
	Videregående uddannelse	Antal	290	119	540
		Procent	62 %	**60 %**	**71 %**
	Ingen af disse	Antal	4	3	6
		Procent	1 %	2 %	1 %
Total		Antal	717	323	1.254
		Procent	154 %	162 %	165 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	416	182	686
		Gennemsnit	23	21	21
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	441	196	752
		Gennemsnit	**16**	**3**	**9**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på tekniske skoler indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Tabel 87
Handelsskole: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	59	22	74
		Procent	46 %	49 %	**40 %**
	Kvinde	Antal	68	23	110
		Procent	54 %	51 %	60 %
Total		Antal	127	45	184
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	6	5	1
		Procent	5 %	**11 %**	**1 %**
	31-55 år	Antal	82	37	151
		Procent	63 %	82 %	81 %
	Over 55 år	Antal	43	3	34
		Procent	**33 %**	**7 %**	**18 %**
Total		Antal	131	45	186
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	33	19	49
		Procent	24 %	**41 %**	**26 %**
	Nej	Antal	103	27	143
		Procent	76 %	59 %	74 %
Total		Antal	136	46	192
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervsuddannelse	Antal	40	10	47
		Procent	30 %	22 %	24 %
	Gymnasial uddannelse	Antal	48	14	75
		Procent	36 %	30 %	39 %
	Videregående uddannelse	Antal	115	40	178
		Procent	87 %	87 %	93 %
	Ingen af disse	Antal	1	0	0
		Procent	1 %	0 %	0 %
Total		Antal	204	64	300
		Procent	155 %	139 %	156 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	118	39	173
		Gennemsnit	22	21	18
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	124	43	190
		Gennemsnit	**14**	**3**	**10**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på handelsskoler indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Tabel 88
SOSU-skole: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	8	4	45
		Procent	17 %	8 %	13 %
	Kvinde	Antal	38	44	312
		Procent	83 %	92 %	87 %
Total		Antal	46	48	357
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	2	3	7
		Procent	4 %	6 %	2 %
	31-55 år	Antal	30	45	269
		Procent	65 %	**94 %**	**74 %**
	Over 55 år	Antal	14	0	88
		Procent	30 %	0 %	24 %
Total		Antal	46	48	364
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	12	6	57
		Procent	**26 %**	12 %	**15 %**
	Nej	Antal	35	43	314
		Procent	74 %	88 %	85 %
Total		Antal	47	49	371
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervsuddannelse	Antal	2	4	42
		Procent	5 %	6 %	11 %
	Gymnasial uddannelse	Antal	14	13	125
		Procent	32 %	27 %	34 %
	Videregående uddannelse	Antal	43	49	365
		Procent	98 %	100 %	98 %
	Ingen af disse	Antal	0	0	0
		Procent	0 %	0 %	0 %
Total		Antal	59	66	532
		Procent	134 %	135 %	143 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	40	45	338
		Gennemsnit	20	18	19
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	40	49	366
		Gennemsnit	**11**	**3**	**8**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på SOSU-skoler indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Tabel 89
Kombinationsskole: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	30	12	43
		Procent	**65 %**	**67 %**	**48 %**
	Kvinde	Antal	16	6	46
		Procent	35 %	33 %	52 %
Total		Antal	46	18	89
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	2	3	2
		Procent	4 %	15 %	2 %
	31-55 år	Antal	25	13	63
		Procent	**53 %**	65 %	**69 %**
	Over 55 år	Antal	20	4	26
		Procent	**43 %**	20 %	**29 %**
Total		Antal	47	20	91
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	27	8	35
		Procent	**55 %**	40 %	**38 %**
	Nej	Antal	22	12	58
		Procent	45 %	60 %	62 %
Total		Antal	49	20	93
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervsuddannelse	Antal	21	9	30
		Procent	**44 %**	**45 %**	**32 %**
	Gymnasial uddannelse	Antal	16	6	24
		Procent	33 %	30 %	26 %
	Videregående uddannelse	Antal	35	15	82
		Procent	**73 %**	**75 %**	**88 %**
	Ingen af disse	Antal	1	1	0
		Procent	2 %	5 %	0 %
Total		Antal	73	31	136
		Procent	152 %	155 %	146 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	45	15	82
		Gennemsnit	21	22	20
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	46	20	90
		Gennemsnit	**13**	**2**	**9**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på kombinationsskoler indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Tabel 90
Landbrugsskole: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	19	9	26
		Procent	**59 %**	45 %	**48 %**
	Kvinde	Antal	13	11	28
		Procent	41 %	55 %	52 %
Total		Antal	32	20	54
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	2	6	2
		Procent	6 %	**33 %**	**4 %**
	31-55 år	Antal	21	12	41
		Procent	**64 %**	**67 %**	**77 %**
	Over 55 år	Antal	10	0	10
		Procent	**30 %**	**0 %**	**19 %**
Total		Antal	33	18	53
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	9	4	15
		Procent	25 %	19 %	27 %
	Nej	Antal	27	17	41
		Procent	75 %	81 %	73 %
Total		Antal	36	21	56
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervsuddannelse	Antal	18	12	24
		Procent	51 %	**57 %**	**43 %**
	Gymnasial uddannelse	Antal	9	5	17
		Procent	26 %	24 %	30 %
	Videregående uddannelse	Antal	28	18	49
		Procent	80 %	86 %	88 %
	Ingen af disse	Antal	0	0	0
		Procent	0 %	0 %	0 %
Total		Antal	55	35	90
		Procent	157 %	167 %	161 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	28	18	48
		Gennemsnit	17	**23**	**17**
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	33	21	54
		Gennemsnit	**17**	**3**	**12**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på landbrugsskoler indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Tabel 91
AMU-center: Karakteristik af lærere, der har behov for kompetenceudvikling, sammenlignet med lærere, der har eller er i gang med at tilegne sig den relevante kompetence

			Ansat i 2009 eller tidligere – er ikke i gang med at tage og har ikke 10 ECTS-point på minimum diplomniveau	Ansat i 2010 eller senere – er ikke i gang med og har ikke uddannelse på mindst diplomniveau	Øvrige lærere
Køn	Mand	Antal	23	8	21
		Procent	**77 %**	89 %	**58 %**
	Kvinde	Antal	7	1	15
		Procent	23 %	11 %	42 %
Total		Antal	30	9	36
		Procent	100 %	100 %	100 %
Alder	Op til 30 år	Antal	0	0	0
		Procent	0 %	0 %	0 %
	31-55 år	Antal	12	9	30
		Procent	**40 %**	90 %	**83 %**
	Over 55 år	Antal	18	1	6
		Procent	**60 %**	10 %	**17 %**
Total		Antal	30	10	36
		Procent	100 %	100 %	100 %
Underviser på andet end EUD/EUX	Ja	Antal	23	8	27
		Procent	70 %	80 %	**71 %**
	Nej	Antal	10	2	11
		Procent	30 %	20 %	29 %
Total		Antal	33	10	38
		Procent	100 %	100 %	100 %
Gennemført uddannelse	Erhvervsuddannelse	Antal	19	7	25
		Procent	63 %	70 %	66 %
	Gymnasial uddannelse	Antal	6	4	9
		Procent	20 %	40 %	24 %
	Videregående uddannelse	Antal	13	6	19
		Procent	43 %	**60 %**	**50 %**
	Ingen af disse	Antal	3	0	0
		Procent	10 %	0 %	0 %
Total		Antal	41	17	53
		Procent	137 %	170 %	139 %
Gennemsnitligt antal års erhvervserfaring		Antal	23	9	35
		Gennemsnit	19	18	20
Gennemsnitligt antal år som underviser		Antal	30	9	38
		Gennemsnit	**12**	**3**	**8**

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Note: Kun lærere ansat på AMU-centre indgår.

*Note: Nogle totaler summer til mere end 100 % idet lærerne har haft mulighed for at vælge flere svarmuligheder. Procenttal markeret med **fed** viser, at der er mindst 10 %-points forskel mellem gruppen af lærere, der mangler pædagogisk videreuddannelse og gruppen af øvrige lærere.*

Skolernes ressourceforbrug til kompetenceudvikling

Tabel 92
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har fordelt sig på følgende emner over finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint). Fordelt på skoletype

		Pædagogisk kompetenceudvikling		Erhvervsfaglig kompetenceudvikling		Almenfaglig kompetenceudvikling (fx kurser på gymnasialt niveau)		Kompetenceudvikling i forhold til teamsamarbejde		Kompetenceudvikling i forhold til samarbejde med virksomheder		Kompetenceudvikling i forhold til vejledning af elever eller kolleger		Kompetenceudvikling i forhold til it som pædagogisk værktøj		Andet	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center (N = 4 i 2014, N = 2 i 2017)	Gns.	18 %	73 %	25 %	15 %	3 %	0 %	4 %	2 %	3 %	1 %	13 %	6 %	9 %	3 %	26 %	3 %
Handelsskole (N = 18 i 2014, N = 20 i 2017)	Gns.	41 %	47 %	20 %	19 %	8 %	7 %	8 %	5 %	3 %	3 %	6 %	3 %	10 %	16 %	5 %	0 %
Kombinations-skole (N = 18 i 2014, N = 18 i 2017)	Gns.	42 %	57 %	21 %	14 %	5 %	3 %	9 %	4 %	6 %	4 %	7 %	6 %	8 %	10 %	2 %	3 %
Landbrugsskole (N = 6 i 2014, N = 5 i 2017)	Gns.	53 %	53 %	23 %	24 %	3 %	2 %	6 %	1 %	1 %	7 %	6 %	6 %	6 %	5 %	3 %	2 %
SOSU-skole (N = 12 i 2014, N = 15 i 2017)	Gns.	56 %	57 %	16 %	12 %	2 %	0 %	8 %	11 %	3 %	2 %	7 %	6 %	8 %	11 %	2 %	1 %
Teknisk skole (N = 13 i 2014, N = 15 i 2017)	Gns.	47 %	56 %	22 %	17 %	6 %	3 %	9 %	4 %	3 %	4 %	7 %	4 %	5 %	8 %	2 %	3 %
Total (N = 71 i 2014, N = 75 i 2017)	Gns.	44 %	54 %	20 %	16 %	5 %	3 %	8 %	5 %	3 %	3 %	7 %	5 %	8 %	11 %	4 %	2 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Tabel 93
Angiv et skøn for, hvorledes ressourcerne brugt til EUD-lærernes kompetenceudvikling har fordelt sig på følgende emner over finansåret 2016 (fordel 100 procentpoint). Fordelt på skoletype

		Formelt kompetencegivende videreuddannelse på diplomniveau		Formelt kompetencegivende videreuddannelse på andet end diplomniveau		Ekstern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende		Intern kompetenceudvikling, der ikke er formelt kompetencegivende		Virksomhedspraktik		Anden uformel kompetenceudvikling	
		2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017	2014	2017
AMU-center (N = 4 i 2014, N = 2 i 2017)	Gns.	1 %	65 %	20 %	0 %	11 %	18 %	13 %	13 %	24 %	3 %	31 %	3 %
Handelsskole (N = 18 i 2014, N = 20 i 2017)	Gns.	22 %	60 %	13 %	5 %	23 %	11 %	35 %	21 %	1 %	1 %	7 %	2 %
Kombinationsskole (N = 19 i 2014, N = 18 i 2017)	Gns.	29 %	57 %	5 %	6 %	27 %	9 %	30 %	16 %	2 %	8 %	7 %	4 %
Landbrugsskole (N = 6 i 2014, N = 5 i 2017)	Gns.	20 %	27 %	11 %	10 %	33 %	34 %	29 %	19 %	3 %	0 %	4 %	10 %
SOSU-skole (N = 12 i 2014, N = 15 i 2017)	Gns.	44 %	55 %	7 %	7 %	18 %	10 %	23 %	25 %	4 %	3 %	4 %	1 %
Teknisk skole (N = 13 i 2014, N = 15 i 2017)	Gns.	41 %	57 %	13 %	11 %	21 %	11 %	18 %	13 %	2 %	5 %	6 %	3 %
Total (N = 72 i 2014, N = 75 i 2017)	Gns.	29 %	56 %	10 %	7 %	25 %	12 %	27 %	19 %	4 %	4 %	7 %	3 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere i hhv. 2014 og 2017.

Appendiks B

Metodeappendiks

Udarbejdelse af spørgeskemaerne
Spørgeskemaerne, der er brugt i denne kortlægning, er i store træk identiske med de spørgeskemaer, der blev brugt i undersøgelsen fra 2014, idet intentionen med kortlægningen bl.a. var at sammenligne besvarelserne fra 2014 og 2017. I forbindelse med udsendelsen blev følgende ændringer dog lavet:

- I spørgeskemaet til lærere blev der tilføjet et filterspørgsmål, der frasorterede lærere, der udelukkende underviser i almene fag på A- og B-niveau på EUX, idet disse lærere ikke er omfattet af reformens kompetencekrav.
- I spørgeskemaet til lærere blev spørgsmålet "I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for kvaliteten af din undervisning?" ændret til "I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse generelt er vigtigt for elevernes udbytte af undervisningen?" og "I hvilken grad vurderer du, at pædagogisk efteruddannelse gør dig til en bedre underviser?". Intentionen med disse ændringer var at spørge mere konkret om lærernes vurdering af betydningen af efteruddannelse for elevernes udbytte af undervisningen og for deres egen undervisningskvalitet.
- I spørgeskemaet til lederne blev der tilføjet følgende tre spørgsmål:
  - "Hvor stor en andel af underviserne på din skole har allerede gennemført pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point?"
  - "Hvor stor en andel af underviserne på din skole har enten påbegyndt eller fuldført pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point efter EUD-reformens ikrafttræden i 2015?"
  - Hvor stor en andel af underviserne på din skole, som ikke allerede har pædagogisk uddannelse svarende til 10 ECTS-point, har endnu ikke påbegyndt pædagogiske kompetenceudviklingsaktiviteter svarende til 10 ECTS-point?"

  Intentionen med disse spørgsmål var at få ledernes vurdering af status for lærernes kompetenceudvikling på den enkelte skole efter reformens ikrafttræden.

Idet spørgeskemaet blev pilottestet inden udsendelse i 2014, er der ikke foretaget pilottest i forbindelse med denne kortlægning. De ændrede og de nye spørgsmål er udarbejdet i samråd med UVM.

Udsendelse af spørgeskemaer
Spørgeskemaundersøgelserne blandt ledere og lærere er begge gennemført som en totalundersøgelse, hvorfor skemaerne er blevet udsendt til samtlige ledere og lærere, som EVA har fået kontaktoplysninger på. Spørgeskemaet til lederne blev sendt til samtlige erhvervsskolers hoved-e-mailadresser, stilet til skolens øverste ledelse. Der er sendt invitationer til 98 ledere. Lederne blev bedt om at indsamle oplysninger fra skolens forskellige afdelinger efter behov.

Spørgeskemaerne til lærerne blev sendt til den e-mailadresse, som UVM havde fået udleveret af de enkelte erhvervsskoler. I alt 6.070 lærere har modtaget invitation til at besvare spørgeskemaet. Det er vanskeligt at afdække populationen af EUD-lærere præcist, da der ikke kan opstilles en endelig populationsramme på baggrund af tilgængelige registerdata. Populationen i denne undersøgelse er derfor de lærere, som UVM har fået kontaktoplysninger på fra skolerne. Det betyder, at der kan mangle oplysninger om lærere, som fx er løstansatte, nyansatte og/eller ansatte med et lavt timetal. Selvom denne undersøgelse er gennemført som en totalundersøgelse, kan det

derfor ikke afvises, at data ikke er dækkende for særlige grupper af lærere, for så vidt de ikke har fået mulighed for at svare på spørgeskemaet.

Spørgeskemaet blev udsendt 30. marts 2017 og blev lukket for besvarelser 5. maj 2017. Der er udsendt tre påmindelser per e-mail til de ledere og lærere, der ikke havde besvaret spørgeskemaet inden for den angivne tidsfrist. Derudover er skolerne blevet kontaktet telefonisk for at sikre en så høj svarprocent som muligt blandt lærerne.

Svarprocent og bortfald for lærere

Spørgeskemaet blev udsendt til i alt 6.070 lærere og blev besvaret af 2.944 lærere. Ud af disse var 72 besvarelser fra lærere, der udelukkende underviser i almene fag på A- og B-niveau, eller lærere, der hverken underviser på EUD eller EUX. Disse 72 lærere er taget ud af analyseudvalget, hvorfor vi ender med et analyseudvalg på 2.872 lærere og en svarprocent på 47. Denne svarprocent flugter med lignende undersøgelser, som EVA har foretaget blandt lærere på ungdomsuddannelser.

Tabel 94
Svarprocent for lærere

Gyldige invitationer	6.070
Rå besvarelser	2.944
Bortfald	72
Korrigerede besvarelser	2.872
Svarprocent	47 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.

Resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen skal læses med det forbehold, at der er konstateret et skævt bortfald, som vises i tabel 95.

Tabel 95
Bortfald for lærere fordelt på skoletype

	Population		Besvarelser	
	Antal	Procent	Antal	Procent
AMU-center	113	2 %	44	1 %
Gymnasium	16	0 %	7	0 %
Handelsskole	821	14 %	396	13 %
Kombinationsskole	1.624	**27 %**	719	**24 %**
Landbrugsskole	172	3 %	89	3 %
Lang videregående uddannelse	57	1 %	33	1 %
Mellemlang videregående uddannelse	61	1 %	36	1 %
SOSU-skole	878	**14 %**	491	**17 %**
Teknisk skole	2.320	38 %	1.124	38 %
Øvrige skoler	8	0 %	5	0 %
Total	6.070	100 %	2.944	100 %
Chi^2-værdi	21,298			
P-værdi	0,01			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-lærere, 2017.
*Note: Procenttal fremhævet med **fed** markerer en statistisk signifikant forskel mellem analyseudvalg og populationen for undersøgelsen.*

Tabellen viser, at der er en statistisk overrepræsentation af SOSU-lærere og en underrepræsentation af lærere fra kombinationsskoler. Med andre ord har lærere på SOSU-skolerne været mere tilbøjelige til at svare på spørgeskemaet end andre lærere, mens lærere på handelstekniske skoler (kombinationsskoler) har været mindre tilbøjelige til at svare. For så vidt der kan være forskelle i læreres besvarelser, alt afhængigt af hvilken type af skole de arbejder på, kan det betyde, at svarfordelingerne påvirkes af bortfaldet. Når lærerbesvarelserne rapporteres samlet, er det derfor nødvendigt at tage et forbehold for skævheder i data. Når hver enkelt skoletype rapporteres for sig, betyder skævheden mellem grupperne mindre, men idet der ikke kan laves bortfaldsanalyse med hensyn til den sande population på skoleniveau, bør data helt generelt tolkes med varsomhed.

Svarprocent og bortfald for ledere

Spørgeskemaet til de øverste ledere på erhvervsskolerne er udsendt til 98 ledere og besvaret af 75. Det giver en svarprocent på 77.

Tabel 96
Svarprocent for ledere

Gyldige invitationer	98
Gyldige besvarelser	75
Svarprocent	77 %

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Der er ikke fundet et skævt bortfald blandt lederbesvarelserne, og derfor kan vi antage, at lædernes besvarelser giver et dækkende billede.

Tabel 97
Bortfald for ledere fordelt på skoletype

	Population		Besvarelser	
	Antal	Procent	Antal	Procent
AMU-center	3	3 %	2	3 %
Gymnasium	2	2 %	2	3 %
Handelsskole	25	26 %	20	27 %
Kombinationsskole	12	12 %	8	11 %
Landbrugsskole	10	10 %	5	7 %
Lang videregående uddannelse	3	3 %	2	3 %
Mellemlang videregående uddannelse	5	5 %	5	7 %
SOSU-skole	16	16 %	13	17 %
Teknisk skole	20	20 %	17	23 %
Øvrige skoler	2	2 %	1	1 %
Total	98	100 %	75	100 %
Chi^2-værdi	2,110			
P-værdi	0,990			

Kilde: EVA's spørgeskemaundersøgelse blandt EUD-ledere, 2017.

Analyse af data

Data er analyseret gennem krydstabeller, hvor besvarelserne fra hver enkelte skoletype vises. Ved en række af spørgsmålene sammenligner vi besvarelserne fra undersøgelsen i 2014 med nærværende undersøgelse med henblik på at undersøge, om der er sket ændringer, fx i andelen af lærere, der har opnået det strategiske kompetenceløft. Når der laves sammenligninger, bruger vi chi^2-test til at afgøre, om der er en statistisk signifikant forskel i svarfordelingerne. En statistisk signifikant teststørrelse er < 0,05.

DANMARKS EVALUERINGSINSTITUT

Østbanegade 55, 3.
2100 København Ø

T 3555 0101
E eva@eva.dk
H www.eva.dk

Danmarks Evalueringsinstitut udforsker og udvikler kvaliteten af dagtilbud for børn, skoler og uddannelser. Vi leverer viden, der bruges på alle niveauer – fra institutioner og skoler til kommuner og ministerier.

Læs mere om EVA på vores hjemmeside, www.eva.dk. Her kan du også downloade alle EVA's udgivelser – trykte eksemplarer kan bestilles via en boghandler.